

Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie.

Nulmeting 2006

Eef Stevens
Wim Herremans

1-2008

Methodologisch Rapport

Steunpunt Werk en Sociale Economie
Parkstraat 45 bus 5303 – 3000 Leuven
T:32(0)16 32 32 39 F:32(0)16 32 32 40
steunpuntwse@econ.kuleuven.be
www.steunpuntwse.be

Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie

Nulmeting 2006

Eef Stevens
Wim Herremans

In samenwerking met het Departement Werk en Sociale Economie

Een onderzoek in opdracht van de Vlaamse minister van Werk, Onderwijs en Vorming, in het kader van het VIONA-onderzoeksprogramma

Met ondersteuning van het departement Werk en Sociale Economie en het ESF
ESF: de Europese bijdrage tot de ontwikkeling van de werkgelegenheid door inzetbaarheid, ondernemerschap, aanpasbaarheid en gelijke kansen te bevorderen en door te investeren in menselijke hulpbronnen

Stevens, Eef & Herremans, Wim

Vlaamse Arbeidsrekening. Raming van de bevolking naar socio-economische positie. Nulmeting 2006.

Eef Stevens & Wim Herremans – Leuven: Katholieke Universiteit Leuven. Steunpunt Werk en Sociale Economie, 2008, 83p.

ISBN-97 890-8873-012-2

Copyright (2008)

Steunpunt Werk en Sociale Economie
Parkstraat 45 bus 5303 – B-3000 Leuven
T:32(0)16 32 32 39 - F:32(0)16 32 32 40
steunpuntwse@econ.kuleuven.be
www.steunpuntwse.be

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this report may be reproduced in any form, by mimeograph, film or any other means, without permission in writing from the publisher.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	IV
Lijst tabellen	V
Lijst schema's.....	VI
Inleiding.....	1
1. Bevolking	3
1.1 Concept	3
1.2 Bronstatistieken	3
1.3 Harmonisatie.....	3
2. Beroepsbevolking	5
2.1 Concept	5
3. Werkloze beroepsbevolking.....	5
3.1 Concept	5
3.2 Bronstatistieken	5
3.3 Harmonisatie.....	5
4. Werkende beroepsbevolking	8
4.1 Concept	8
4.2 Bronstatistieken	9
4.3 Harmonisatie.....	10
4.4 Bijschattingen	15
4.5 Eindcorrecties	25
5. Niet-beroepsactieve bevolking.....	40
5.1 Concept	40
5.2 Bronstatistieken	40
5.3 Bijschattingen	40
6. Eindresultaat Vlaamse Arbeidsrekening 2006.....	43
7. Aanmaak cijfers 2003, 2004 en 2005	44
7.1 Raming grensarbeid naar Nederland in 2003, 2004 en 2005	44
7.2 Raming studenten in 2003, 2004 en 2005	45
7.3 Raming jaargemiddelde 2003, 2004 en 2005	47
7.4 Eindresultaat 2003, 2004, 2005.....	48
8. Overeenstemming met de raming van de werkende beroepsbevolking op federaal niveau	49
Lijst afkortingen	51

Lijst tabellen

- Tabel 1. Componenten en conceptuele definities Vlaamse arbeidsrekening
- Tabel 2. Berekening van het gemiddeld aantal inwoners (15-64 jaar) per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 3. Berekening van het gemiddeld aantal niet-werkende werkzoekenden per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 4. Aantal werkenden bij RSZ en RSZPPO: correctie inkomende grensarbeid (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 5. Berekening van het aantal zelfstandigen en helpers naar hoedanigheid per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 6. Berekening van het gemiddeld aantal PWA-werknemers per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 7. Berekening van het gemiddeld aantal studenten bij RSZ en RSZPPO per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 8. Uitgaande grensarbeid volgens bron (België en de gewesten; vergelijking per 30 juni 2006)
- Tabel 9. Berekening van de gemiddelde uitgaande grensarbeid per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 10. Berekening van de eindcorrecties (15-64 jaar) op basis van het DWH AM&SB bij de KSZ (Vlaams Gewest; 2de kwartaal 2004)
- Tabel 11. Berekening van de eindcorrecties voor de data uit de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 12. Werkenden (15-64 jaar) na eindcorrecties volgens statuut (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2006)
- Tabel 13. Berekening van de kwartaalgemiddelden en het jaargemiddelde na de eindcorrecties op de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest; 2006)
- Tabel 14. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2006)
- Tabel 15. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest; 30 juni 2003-30 juni 2006 en jaargemiddelde 2006)
- Tabel 16. Raming van de grensarbeid naar Nederland (15-64 jaar) op 30 juni 2003, 30 juni 2004 en 30 juni 2005 (Vlaams Gewest)
- Tabel 17. Raming van het gemiddeld aantal studenten (15-64 jaar) in 2003, 2004 en 2005 (Vlaams Gewest)
- Tabel 18. Berekening correctiefactor voor jaargemiddelden 2003, 2004 en 2005 (Vlaams Gewest)
- Tabel 19. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2003-2006)
- Tabel 20. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie exclusief en inclusief bijstellingen van FOD WASO (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2006)

Lijst schema's

- Schema 1 Berekening van het gemiddeld aantal inwoners per kwartaal
- Schema 2 Berekening van het gemiddeld aantal niet-werkende werkzoekenden per kwartaal en per jaar
- Schema 3 Berekening van het aantal zelfstandigen en helpers op de laatste dag van ieder kwartaal
- Schema 4 Berekening van het gemiddeld aantal PWA-werknemers gekend bij RVA per kwartaal en per jaar
- Schema 5 Berekening van het gemiddeld aantal studenten per kwartaal en per jaar
- Schema 6 Berekening van de gemiddelde uitgaande grensarbeid per kwartaal en per jaar
- Schema 7 Berekening van het gemiddeld aantal werkenden na eindcorrecties per kwartaal en per jaar

Inleiding

Een arbeidsrekening is een raamwerk voor het integreren van arbeidsmarktstatistieken: een intern consistente raming van kernvariabelen met betrekking tot de arbeidsmarkt. In de arbeidsrekening wordt bestaande arbeidsmarktinformatie in een logisch geheel van op elkaar aansluitende gegevens geïntegreerd met duidelijk gedefinieerde begrippen en identiteitsrelaties. De primaire doelstelling van dit integratieproces bestaat er in om op een systematische wijze inzicht te bieden in de toestand en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt (Herremans, 2007).

Tabel 1 geeft een overzicht van de voornaamste componenten die we in de Vlaamse arbeidsrekening behandelen: de bevolking naar socio-economische positie, de binnenlandse werkgelegenheid, de jobs, de vacatures en de vestigingen. De conceptuele definities dienen als leidraad bij het uitvoeren van de Vlaamse arbeidsrekening. Ze vormen het vertrekpunt voor het uitwerken van de methodologie en de concrete invulling van de arbeidsrekening. Voor de uitvoering van de Vlaamse arbeidsrekening vertrekken we van het jaar 2006 als nulmeting. Indien de gegevens het toelaten, zullen we bij de publicatie van de nulmeting ook gegevens uit het verleden corrigeren zodat een nieuwe tijdreeks ontstaat en evoluties zichtbaar worden. In het andere geval, zullen we duiding geven bij de breuken in de tijdreeks als gevolg van de nieuw gehanteerde methodologie.

Een eerste fase die we doorlopen hebben bij de operationalisering van de Vlaamse arbeidsrekening heeft betrekking op de raming van de bevolking naar socio-economische positie. Voor deze component hebben we de nulmeting 2006 uitgevoerd en de tijdreeks 2003-2005 herzien in functie van de continuïteit van de gegevens. In een volgende fase zullen we ook de andere componenten behandelen.

Tabel 1. Componenten en conceptuele definities Vlaamse arbeidsrekening

Component		Definitie
Bevolking naar socio-economische positie	Totale bevolking	Personen die in België / het Vlaams Gewest wonen
	Niet-beroepsactieve bevolking	Inwoners die niet werken en niet beschikbaar zijn voor een job en/of niet actief op zoek zijn naar werk
	Beroepsbevolking	Inwoners die ofwel werken ofwel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk.
	Werkloze beroepsbevolking	Inwoners die niet werken, maar wel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk
	Werkende beroepsbevolking	Inwoners die werken
Binnenlandse werkgelegenheid		Arbeid die ingezet wordt in Belgische / Vlaamse vestigingen, uitgedrukt in personen of arbeidsvolume
Jobs		Vervulde arbeidsplaatsen in Belgische / Vlaamse vestigingen = arbeid die ingezet wordt in Belgische / Vlaamse vestigingen, uitgedrukt in arbeidsplaatsen
Vacatures		Onvervulde arbeidsplaatsen in Belgische / Vlaamse vestigingen
Vestigingen		In België / Vlaanderen gevestigde productie-eenheden

Bron: Herremans, 2007

In het voorliggend rapport geven we een gedetailleerde schets van het integratieproces en de gehanteerde methodologie voor de raming van de bevolking naar socio-economische positie. De bedoeling is om duidelijk aan te geven op welke wijze de ontwikkelde concepten worden

geoperationaliseerd.¹ Er worden vier stappen doorlopen: (1) selectie van bronstatistieken, (2) harmonisatie, (3) bijschattingen en (4) eindcorrecties. Afsluitend bieden we ook telkens een overzichtstabel aan waarin we de gehanteerde methodologie cijfermatig weergeven, toegepast op het Vlaams Gewest.

Stap 1. Selectie bronstatistieken

Een eerste stap bij het uitwerken van de arbeidsrekening is de selectie van de meest nauwkeurige statistieken voor het meten van (een subcategorie van) de componenten. De geselecteerde bronstatistieken leveren de basisgegevens van waaruit de raming opgesteld wordt.

Stap 2. Harmonisatie

De bronstatistieken voldoen niet steeds aan de begrippen en identiteitsrelaties zoals vooropgesteld in het concept van de Vlaamse arbeidsrekening. De harmonisatie houdt in dat we corrigeren voor verschillen in populaties, definities, classificaties, meetmomenten en kenmerken. In deze stap toetsen we de gegevens uit de bronstatistieken aan de populaties, definities e.d. zoals beschreven in het concept van de arbeidsrekening. Op basis hiervan werken we een methodologie uit voor het aanpassen of harmoniseren van de primaire gegevens.

Stap 3. Bijschattingen

De bronstatistieken geven vaak geen volledige omschrijving van de kernvariabelen of componenten uit de arbeidsrekening. In de derde stap van het integratieproces corrigeren we voor populatieverschillen door de ontbrekende gegevens bij te schatten aan de hand van secundaire statistieken of andere ramingsmethoden.

Stap 4. Eindcorrecties

Een laatste stap betreft het minimaliseren van meetfouten, die opgespoord worden door het uitvoeren van interne controles.

¹ Meer informatie over de ontwikkeling van de componenten van de arbeidsrekening vindt u in Herremans, W. 2007. Concept Vlaamse arbeidsrekening. WSE report 2007. U kan dit document downloaden via onze website bij Publicaties, WSE reports, 2007.

1. Bevolking

1.1 Concept

De bevolking bestaat uit alle personen die in België / het Vlaams Gewest wonen.

1.2 Bronstatistieken

De bronstatistiek wordt gevormd door de bevolkingsstatistieken van de Algemene Directie Statistiek van de FOD Economie. Op basis van informatie uit het Rijksregister van natuurlijke personen, levert deze bronstatistiek onder meer een verdeling van de totale bevolking volgens geslacht, leeftijd en gemeente van de woonplaats.

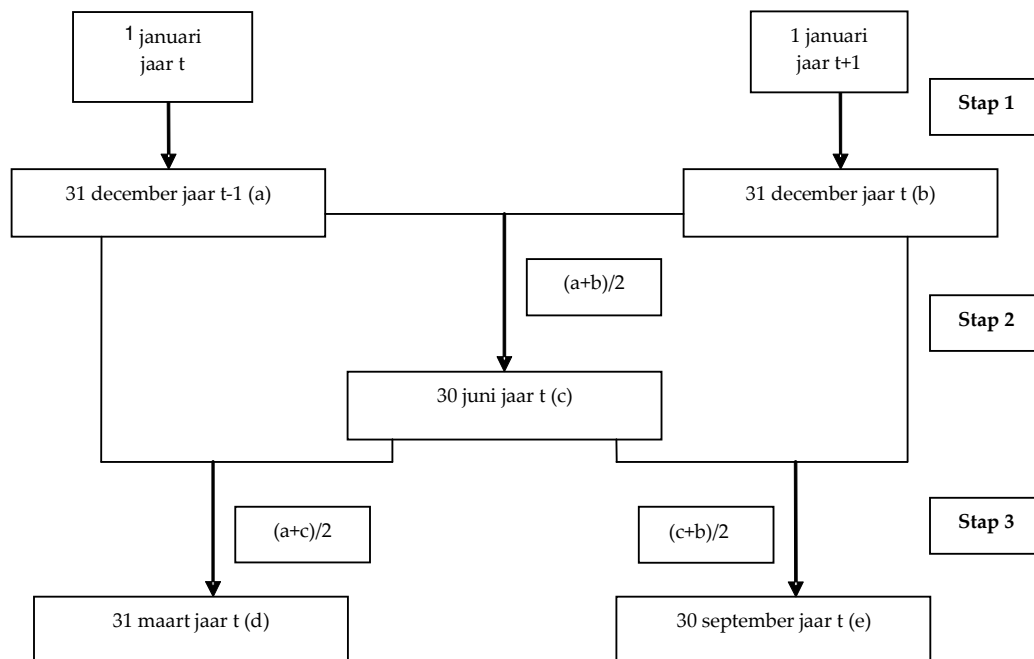
1.3 Harmonisatie

De statistieken zijn beschikbaar per 1 januari van elk jaar, opgesplitst volgens gemeente, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. De cijfers per 1 januari worden omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Tabel 2 toont een concreet voorbeeld van de harmonisatie voor de Vlaamse bevolking in 2006.

In een eerste stap wordt een raming gemaakt van de bevolking op de laatste dag van ieder kwartaal. Op basis van de bronstatistiek beschikken we over data per 1 januari. We beschouwen deze data als zouden ze een telling op 31 december weergeven. Vervolgens wordt het gemiddelde genomen van de bevolking op 31 december van het jaar t-1 en op 31 december van het jaar t. Dit resulteert in een raming van de bevolking op 30 juni van het jaar t. Daarna wordt het gemiddelde genomen van de bevolking op 31 december van het jaar t-1 en de raming van de bevolking op 30 juni van het jaar t. Dit resulteert in een raming van de bevolking op 31 maart van het jaar t. Op analoge wijze wordt een raming gemaakt van de bevolking op 30 september van het jaar t door het gemiddelde te berekenen van de bevolking op 30 juni van het jaar t en 31 december van het jaar t. Deze eerste stap wordt schematisch voorgesteld in schema 1.

In een tweede stap wordt de raming van de bevolking op de laatste dag van ieder kwartaal omgerekend naar kwartaalgemiddelden. De gemiddelde bevolking in het eerste kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de bevolking op 31 december van het jaar t-1 en 31 maart van het jaar t. De gemiddelde bevolking in het tweede kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de bevolking op 31 maart van het jaar t en 30 juni van het jaar t. De gemiddelde bevolking in het derde kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de bevolking op 30 juni van het jaar t en 30 september van het jaar t. De gemiddelde bevolking in het vierde kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de bevolking op 30 september van het jaar t en 31 december van het jaar t.

In een derde en laatste stap wordt het jaargemiddelde van de bevolking berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden. De drie stappen worden cijfermatig voorgesteld in tabel 2.

Schema 1. Berekening van het gemiddeld aantal inwoners per kwartaal**Tabel 2.** Berekening van het gemiddeld aantal inwoners (15-64 jaar) per kwartaal en per jaar: voorbeeld 'Vlaams Gewest; 2006)

	Berekening	Eindresultaat aantal inwoners	Gemiddelde	Correctie- factor*
Stap 1				
1 januari 2006	31 december 2005	3 999 587		
1 januari 2007	31 december 2006	4 034 326		
30 juni 2006	(31 december 2005 + 31 december 2006) / 2	4 018 649	= 4 016 957	+1 693
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	4 010 799	= 4 008 272	+2 527
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	4 028 183	= 4 026 488	+1 696
Stap 2				
gemiddelde 1ste kwartaal 2006	(31 december 2005 + 31 maart 2006) / 2	4 005 193		
gemiddelde 2de kwartaal 2006	(31 maart 2006 + 30 juni 2006) / 2	4 014 724		
gemiddelde 3de kwartaal 2006	(30 juni 2006 + 30 september 2006) / 2	4 023 416		
gemiddelde 4de kwartaal 2006	(30 september 2006 + 31 december 2006) / 2	4 031 255		
Stap 3				
jaargemiddelde 2006	(gemiddelde 1ste kwartaal 2006 + gemiddelde 2de kwartaal 2006 + gemiddelde 3de kwartaal 2006 + gemiddelde 4de kwartaal 2006) / 4	4 018 647		

* omdat de berekeningen in de arbeidsrekening gebeuren op het meest gedetailleerde niveau (naar gemeente, geslacht en leeftijd) is het nodig om rekening te houden met een correctiefactor voor afrondingsfouten.

Bron: FOD Economie – Algemene Directie Statistiek - Bevolkingsstatistieken (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

2. Beroepsbevolking

2.1 Concept

De beroepsbevolking bestaat uit personen van 15 jaar en ouder die in België / het Vlaams Gewest wonen en tijdens een referentieperiode ofwel aan het werk zijn ofwel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk. We maken een onderscheid tussen de werkloze en de werkende beroepsbevolking.

3. Werkloze beroepsbevolking

3.1 Concept

De werkloze beroepsbevolking bestaat uit alle personen van 15 jaar en ouder die in België / het Vlaams Gewest wonen en die tijdens een referentieperiode geen werk hebben, maar wel beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek zijn naar werk.

3.2 Bronstatistieken

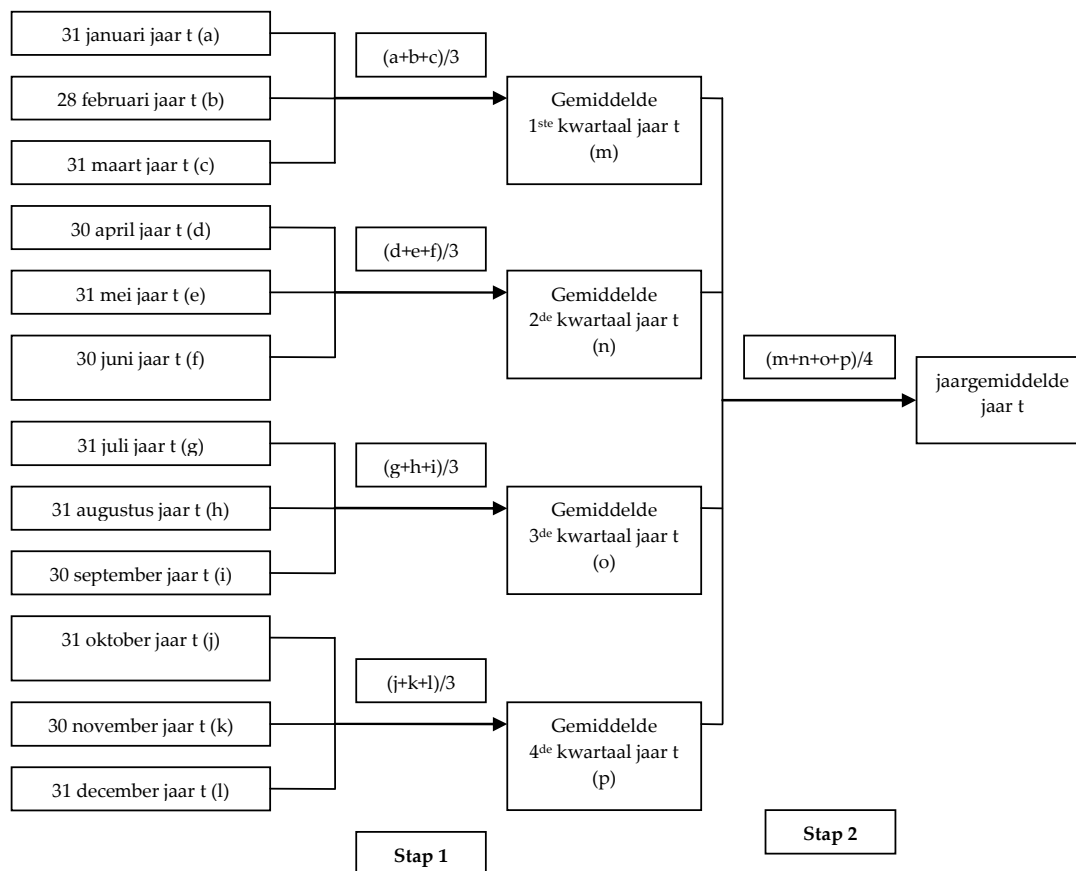
De bronstatistieken zijn de drie gewestelijke arbeidsbemiddelingsinstanties: VDAB, FOREM en Actiris. Hun data over de niet-werkende werkzoekenden worden verzameld door de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA). De niet-werkende werkzoekenden zijn de werkzoekenden met de hoogste graad van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt en bestaan uit vier categorieën: de werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag (WZUA), de werkzoekenden in wachtlijd (schoolverlaters), de vrij ingeschreven niet-werkende werkzoekenden en andere verplicht ingeschreven niet-werkende werkzoekenden.

3.3 Harmonisatie

We tellen de personen die op de laatste dag van de maand bij een publieke bemiddelingsdienst ingeschreven zijn als niet-werkende werkzoekenden (nwwz). De cijfers zijn opgesplitst naar gemeente, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. Op basis van de maandgegevens worden de kwartaal- en jaargemiddelden berekend. Schema 2 toont de verschillende stappen.

In een eerste stap wordt het gemiddeld aantal nwwz per kwartaal berekend. De kwartaalgemiddelden worden telkens berekend als het gemiddelde van het aantal nwwz op de laatste dag van de eerste, tweede en derde maand van het betreffende kwartaal.

In een tweede stap wordt het jaargemiddelde van het aantal nwwz berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden.

Schema 2. Berekening van het gemiddeld aantal niet-werkende werkzoekenden per kwartaal en per jaar

Tabel 3. Berekening van het gemiddeld aantal niet-werkende werkzoekenden per kwartaal en per jaar: voorbeeld
(Vlaams Gewest; 2006)

(15-64 jaar)	Berekening	Eindresultaat aantal nwwz
31 januari 2006		219 259
28 februari 2006		219 294
31 maart 2006		212 587
30 april 2006		214 748
31 mei 2006		211 116
30 juni 2006		211 432
31 juli 2006		240 023
31 augustus 2006		240 611
30 september 2006		230 556
31 oktober 2006		208 773
30 november 2006		197 901
31 december 2006		194 571
Stap 1		
gemiddelde 1ste kwartaal 2006	$(31 \text{ januari } 2006 + 28 \text{ februari } 2006 + 31 \text{ maart } 2006) / 3$	217 047
gemiddelde 2de kwartaal 2006	$(30 \text{ april } 2006 + 31 \text{ mei } 2006 + 30 \text{ juni } 2006) / 3$	212 432
gemiddelde 3de kwartaal 2006	$(31 \text{ juli } 2006 + 31 \text{ augustus } 2006 + 30 \text{ september } 2006) / 3$	237 063
gemiddelde 4de kwartaal 2006	$(31 \text{ oktober } 2006 + 30 \text{ november } 2006 + 31 \text{ december } 2006) / 3$	200 415
Stap 2		
jaargemiddelde 2006	$(\text{gemiddelde 1ste kwartaal } 2006 + \text{gemiddelde 2de kwartaal } 2006 + \text{gemiddelde 3de kwartaal } 2006 + \text{gemiddelde 4de kwartaal } 2006) / 4$	216 739

Bron: RVA, VDAB (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

4. Werkende beroepsbevolking

4.1 Concept

De werkende beroepsbevolking bestaat uit alle personen van 15 jaar en ouder die in België / het Vlaams Gewest wonen en die tijdens een referentieperiode betaalde arbeid verrichten. Ook diegenen die tijdelijk afwezig zijn van het werk, maar onder een formele arbeidsovereenkomst ressorteren, behoren tot de werkende beroepsbevolking (bijv. bij ziekte, zwangerschapsverlof, vakantie).

Mits een strikte toepassing van dit concept, dat gebaseerd is op de criteria van de International Labour Organisation, zouden ook de personen in volledige loopbaanonderbreking of voltijds tijdskrediet bij de werkenden geteld kunnen worden. Bij loopbaanonderbreking of tijdskrediet loopt de arbeidsovereenkomst immers gewoon door en is er enkel sprake van een onderbreking. Ook voor de deelnemers aan een Individuele Beroepsopleiding (IBO), die een bijdrage leveren aan het productieproces en na afloop van de opleiding een arbeidsovereenkomst aangeboden krijgen, kan geargumenteed worden dat ze bij de werkende beroepsbevolking horen. Naar analogie met de bronstatistiek (RSZ) en met de federale ramingsmethoden zullen we deze twee categorieën echter niet bij de werkenden tellen, maar bij de niet-beroepsactieven. Hiermee willen we de Vlaamse arbeidsrekening maximaal afstemmen op de methoden die federaal gehanteerd worden voor de analyse van de arbeidsmarkt.

De werkende beroepsbevolking wordt opgedeeld in drie categorieën:

1) Loontrekkenden

De loontrekkenden zijn de werkende personen die in loonverband werken of door een statuut verbonden zijn. Zij werken op grond van een formeel aangegane overeenkomst onder het gezag van een werkgever en ontvangen daarvoor een loon. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de loontrekkenden geteld wanneer men de loontrekkende job combineert met een statuut als zelfstandige of helper dat niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend.

2) Zelfstandigen

De zelfstandigen zijn de werkende personen die voor eigen rekening werken zonder dat er een ondergeschikt verband is met een werkgever. Zij oefenen een bij officiële instanties geregistreerde bedrijvigheid uit met de intentie daaruit inkomsten te verwerven. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de zelfstandigen geteld wanneer men de zelfstandige activiteit uitoefent in hoofdberoep. Als de zelfstandige activiteit niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend, behoort men tot de loontrekkenden.

3) Helpers

De helpers zijn de werkende personen die een zelfstandige bijstaan in de uitoefening van diens activiteit zonder dat er een ondergeschikt verband is. Personen die meerdere jobs combineren, worden bij de helpers geteld wanneer de activiteit van helper wordt uitgeoefend in hoofdberoep. Als de activiteit van helper niet in hoofdberoep wordt uitgeoefend, behoort men tot de loontrekkenden.

De informele werknemers (zwartwerk) omvatten we voorlopig niet in de Vlaamse arbeidsrekening (zie ook paragraaf 8). Er bestaat voorsnog geen stabiele en gevalideerde methode om deze

categorie van werknemers op een coherente manier te integreren in de Vlaamse arbeidsrekening tot op niveau van de gemeenten.

4.2 Bronstatistieken

4.2.1 RSZ- en RSZPPO-statistieken naar woonplaats

De voornaamste bronstatistieken voor de raming van het aantal loontrekkenden worden gevormd door de statistieken naar woonplaats van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) en van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Plaatselijke en Provinciale Overheden (RSZPPO). De RSZ-statistiek omvat alle werknemers die bij de RSZ door werkgevers in zowel de privé- als de overheidssector moeten worden aangegeven. De RSZPPO-statistiek omvat alle werknemers die bij de RSZPPO worden aangegeven. De RSZPPO is bevoegd voor de provinciale en plaatselijke besturen zoals de provincies, gemeenten, intercommunales en OCMW's.

De statistieken worden opgesteld op basis van de multifunctionele aangifte (DMFA), een gegevensbank van de RSZ en de RSZPPO. Deze gegevensbank bevat het geheel aan de personeelsstaten van het door de werkgevers aangegeven personeel. Deze personeelsstaten vormen de basis van de kwartaalaangifte die de werkgevers moeten opstellen. Deze statistiek wordt dus gemaakt op basis van informatie die wordt overgemaakt binnen een wettelijk, juridisch kader en opgenomen in een administratieve databank.

Voor de raming van de werkende beroepsbevolking in de arbeidsrekening wordt gebruik gemaakt van de kenmerken leeftijd, geslacht en hoofdverblijfplaats. Indien gegevens ontbreken om de leeftijd of de hoofdverblijfplaats te bepalen of indien deze aanleiding geven tot abnormale waarden, dan worden deze werknemers ondergebracht in een zone onbekend.

De leeftijd is deze die bereikt wordt op de laatste dag van het kwartaal. De opdeling naar hoofdverblijfplaats van de werknemer steunt op de desbetreffende informatie in het Rijksregister en de aanvullende bestanden bij de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ). Het gaat hier om de hoofdverblijfplaats van de werknemer zoals die op het einde van het kwartaal geldig is. In de zone onbekend komen onder meer de gegevens terecht met betrekking tot de personen zonder vaste verblijfplaats in België (bijvoorbeeld grensarbeiders) en de werknemers voor wie geen gegevens omtrent de hoofdverblijfplaats bekend zijn.

4.2.2 RSVZ

Voor de telling van het aantal zelfstandigen en helpers gebruiken we de gegevens van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen (RSVZ) als bronstatistiek, meer bepaald de telling van de aangesloten verzekeringsplichtigen. Iemand is verzekeringsplichtig wanneer het sociaal statuut der zelfstandigen op hem van toepassing is wegens de uitoefening van een beroepsactiviteit als zelfstandige of helper.

Een zelfstandige wordt door het RSVZ gedefinieerd als iedere natuurlijke persoon die een beroepsbezigheid uitoefent zonder hiervoor door een arbeidsovereenkomst of een statuut verbonden te zijn. Een helper wordt gedefinieerd als iedere persoon die een zelfstandige in de uitoefening van zijn beroep bijstaat of vervangt, zonder tegenover hem door een arbeidsovereenkomst te zijn verbonden. Er worden telkens drie hoedanigheden onderscheiden. Men kan zijn activiteit als zelfstandige of helper uitoefenen in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen.

4.3 Harmonisatie

4.3.1 RSZ

De statistieken zijn beschikbaar op de laatste dag van ieder kwartaal, opgesplitst volgens gemeente van de woonplaats, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. Bij de RSZ-telling van de tewerkgestelde werknemers wordt elke persoon slechts eenmaal geteld en worden enkel de kenmerken van de belangrijkste prestatie weerhouden. Bovendien tellen we enkel de werknemers met een hoofdverblijfplaats in België, wat betekent dat de inkomende grensarbeid niet mee wordt opgenomen (hiervoor laten we de RSZ-gegevens in de zone met woonplaats 'onbekend' buiten beschouwing, zie tabel 4). Tot slot tellen we ook enkel de werknemers waarvan de tewerkstelling niet beëindigd is op de laatste dag van het kwartaal.²

De gegevens op de laatste dag van het kwartaal worden omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Deze omrekening gebeurt na de eindcorrecties op basis van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming bij de KSZ (zie paragraaf 4.5).

4.3.2 RSZPPO

De statistieken van RSZPPO zijn beschikbaar op de laatste dag van ieder kwartaal, opgesplitst volgens gemeente van de woonplaats, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse.³ Net als bij de RSZ, willen we komen tot een telling van het aantal werknemers (in koppen). Hiertoe houden we enkel rekening met de belangrijkste prestatie van een persoon. Op die manier wordt elke persoon slechts eenmaal geteld.⁴ Eveneens analoog aan de RSZ-statistiek tellen we ook bij RSZPPO enkel de werknemers met een hoofdverblijfplaats in België. De inkomende grensarbeid wordt niet mee opgenomen: RSZPPO-gegevens in de zone 'onbekend' worden buiten beschouwing gelaten (zie tabel 4). Tot slot tellen we ook enkel de werknemers waarvan de tewerkstelling niet beëindigd is op de laatste dag van het kwartaal.⁵

De gegevens op de laatste dag van het kwartaal worden omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Deze omrekening gebeurt na de eindcorrecties op basis van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming bij de KSZ (zie paragraaf 4.5).

4.3.3 RSVZ

De statistieken zijn beschikbaar per 31 december van elk jaar, opgesplitst volgens gemeente van de woonplaats, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. We tellen enkel de zelfstandigen en helpers met een hoofdverblijfplaats in België, wat betekent dat de inkomende grensarbeid niet mee wordt opgenomen (hiervoor laten we de RSVZ-gegevens in de zone met woonplaats 'onbekend' buiten beschouwing, zie tabel 4). Een aantal RSVZ-leeftijdsklassen dient opgeteld om te komen tot de standaardindeling van de arbeidsrekening. Een derde van de RSVZ-leeftijdsklasse '18-21 jaar' wordt binnen de arbeidsrekening toegevoegd aan de leeftijdsklasse '18-19 jaar'. De overige twee

2 Variabele r_exclus = I = arbeidsplaats op het einde van het kwartaal

3 De RSZPPO-gegevens voor het politiepersoneel (nace 75245) waren niet volledig voor alle kwartalen van 2005 en 2006. Het politiepersoneel ontbrak in het vierde kwartaal van 2005 en het tweede en vierde kwartaal van 2006. Daarom stelden we het politiepersoneel in het vierde kwartaal van 2005 en het tweede kwartaal van 2006 gelijk aan de telling in het eerste kwartaal van 2006. Voor het vierde kwartaal van 2006 werd het politiepersoneel constant gehouden op de telling van het derde kwartaal van 2006.

4 Variabele pprn = Y = aanduiding van de belangrijkste prestatie van de werknemer. Bij de selectie van de waarde Y wordt de werknemer slechts eenmaal geteld voor zijn belangrijkste prestatie bij een werkgever.

5 Variabele r_exclus = I = arbeidsplaats op het einde van het kwartaal

derden van de RSVZ-leeftijdsklasse '18-21 jaar' worden beschouwd als de leeftijdsklasse van '20-21 jaar'. Samen met de leeftijdsklasse '22-24 jaar' vormt deze laatste de standaardleeftijdsklasse '20-24 jaar'. De opsplitsing van de RSVZ-leeftijdsklasse '18-21 jaar' gebeurt op basis van de veronderstelling dat er minder zelfstandigen en helpers zijn bij de 18-19-jarigen dan bij de 20-21-jarigen.

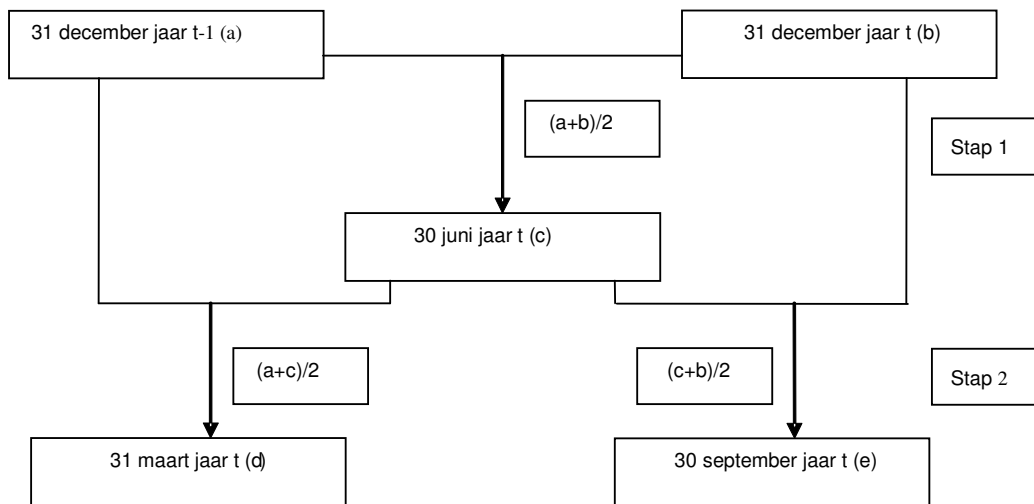
In de telling van 31 december worden enkel de personen opgenomen wier aansluiting op die datum nog actief was of minstens tot die datum liep. Net als bij RSZ en RSZPPO gaat het dus om personen die gekend zijn bij de RSVZ op de laatste dag van het kwartaal. Op basis van de RSVZ-gegevens per 31 december wordt een raming gemaakt van het aantal zelfstandigen en helpers op de laatste dag van de tussenliggende kwartalen. Vervolgens worden de cijfers omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Deze laatste bewerking gebeurt pas na de eindcorrecties op basis van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming bij de KSZ (zie paragraaf 4.5). De eerst vermelde bewerking wordt voorgesteld in schema 3.

Eerst wordt het gemiddelde genomen van het aantal zelfstandigen en helpers op 31 december van het jaar $t-1$ en op 31 december van het jaar t . Dit resulteert in een raming van het aantal zelfstandigen en helpers op 30 juni van het jaar t . Daarna wordt het gemiddelde genomen van het aantal zelfstandigen en helpers op 31 december van het jaar $t-1$ en de raming van het aantal zelfstandigen en helpers op 30 juni van het jaar t . Dit resulteert in een raming van het aantal zelfstandigen en helpers op 31 maart van het jaar t . Op analoge wijze wordt een raming gemaakt van het aantal zelfstandigen en helpers op 30 september van het jaar t door het gemiddelde te berekenen van het aantal zelfstandigen en helpers op 30 juni van het jaar t en 31 december van het jaar t .

Tabel 4. Aantal werkenden (15-64 jaar) bij RSZ, RSZPPO en RSVZ: correctie inkomende grensarbeid (België; 2006)

		Woonplaats in België	Woonplaats onbekend	Totaal zonder woonplaats onbekend
4de kwartaal 2005	Gekend bij RSZ	3 119 955	51 587	3 068 368
	Gekend bij RSZPPO	334 175	988	333 187
	Gekend bij RSVZ			
	Helper in hoofdberoep	83 676	152	83 524
	Helper in bijberoep	4 558	54	4 504
	Helper na pensioen	285	2	283
	Zelfstandige in hoofdberoep	546 968	3 051	543 917
	Zelfstandige in bijberoep	162 700	2 934	159 766
	Zelfstandige na pensioen	6 275	16	6 259
1ste kwartaal 2006	Gekend bij RSZ	3 153 399	53 266	3 100 133
	Gekend bij RSZPPO	335 093	1 049	334 044
	Gekend bij RSVZ			
	Helper in hoofdberoep	82 641	153	82 488
	Helper in bijberoep	4 777	83	4 694
	Helper na pensioen	278	2	276
	Zelfstandige in hoofdberoep	548 871	3 413	545 458
	Zelfstandige in bijberoep	164 582	2 987	161 595
	Zelfstandige na pensioen	6 156	16	6 140
2de kwartaal 2006	Gekend bij RSZ	3 167 867	57 277	3 110 590
	Gekend bij RSZPPO	337 189	1 014	336 175
	Gekend bij RSVZ			
	Helper in hoofdberoep	81 518	153	81 365
	Helper in bijberoep	4 985	83	4 902
	Helper na pensioen	272	2	270
	Zelfstandige in hoofdberoep	550 761	3 413	547 348
	Zelfstandige in bijberoep	166 461	2 987	163 474
	Zelfstandige na pensioen	6 038	16	6 022
3de kwartaal 2006	Gekend bij RSZ	3 179 206	60 865	3 118 341
	Gekend bij RSZPPO	334 819	0	334 819
	Gekend bij RSVZ			
	Helper in hoofdberoep	80 395	153	80 242
	Helper in bijberoep	5 193	83	5 110
	Helper na pensioen	265	2	263
	Zelfstandige in hoofdberoep	552 650	3 413	549 237
	Zelfstandige in bijberoep	168 339	2 987	165 352
	Zelfstandige na pensioen	5 919	16	5 903
4de kwartaal 2006	Gekend bij RSZ	3 174 352	56 921	3 117 431
	Gekend bij RSZPPO	338 604	0	338 604
	Gekend bij RSVZ			
	Helper in hoofdberoep	79 270	153	79 117
	Helper in bijberoep	5 401	83	5 318
	Helper na pensioen	258	2	256
	Zelfstandige in hoofdberoep	554 523	3 413	551 110
	Zelfstandige in bijberoep	170 213	2 987	167 226
	Zelfstandige na pensioen	5 800	16	5 784

Bron: RSZ, RSZPPO, RSVZ (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

Schema 3. Berekening van het aantal zelfstandigen en helpers op de laatste dag van ieder kwartaal

Tabel 5. Berekening van het aantal zelfstandigen en helpers naar hoedanigheid per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)

(15-64 jaar)	Berekening	Eindresultaat	Gemiddelde	Correctie*
Zelfstandigen in hoofdberoep				
31 december 2005		335 194		
31 december 2006		336 407	= 336 403	+4
Stap 1				
30 juni 2006	(31 december 2005 + 31 december 2006) / 2	337 616	= 337 612	+4
Stap 2				
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	338 824	= 338 820	+4
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	340 029		
Zelfstandigen in bijberoep				
31 december 2005		101 797		
31 december 2006		102 930	= 102 929	+1
Stap 1				
30 juni 2006	(31 december 2005 + 31 december 2006) / 2	104 063	= 104 062	+1
Stap 2				
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	105 195	= 105 194	+1
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	106 326		
Zelfstandigen na pensioen				
31 december 2005		4 431		
31 december 2006		4 372	= 4 372	0
Stap 1				
30 juni 2006	(31 december 2005 + 31 december 2006) / 2	4 313	= 4 313	0
Stap 2				
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	4 254	= 4 254	0
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	4 195		
Helpers in hoofdberoep				
31 december 2005		60 695		
31 december 2006		59 928	= 59 908	+20
Stap 1				
30 juni 2006	(31 december 2005 + 31 december 2006) / 2	59 134	= 59 121	+13
Stap 2				
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	58 340	= 58 333	+7
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	57 546		
Helpers in bijberoep				
31 december 2005		3 096		
31 december 2006		3 220	= 3 217	+3
Stap 1				
30 juni 2006	(31 december 2005 + 31 december 2006) / 2	3 340	= 3 339	+2
Stap 2				
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	3 461	= 3 460	+1
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	3 581		
Helpers na pensioen				
31 december 2005		241		
31 december 2006		235	= 235	0
Stap 1				
30 juni 2006	(31 december 2005 + 31 december 2006) / 2	229	= 229	0
Stap 2				
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	223	= 223	0
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	217		

* omdat de berekeningen in de arbeidsrekening gebeuren op het meest gedetailleerde niveau (naar gemeente, geslacht en leeftijd) is het nodig om rekening te houden met een correctiefactor voor afrondingsfouten.

Bron: RSVZ (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

4.4 Bijschattingen

De bronstatistieken geven vaak geen volledige omschrijving van de componenten uit de arbeidsrekening. In de derde stap van het integratieproces corrigeren we voor populatieverschillen door de ontbrekende gegevens bij te schatten aan de hand van secundaire statistieken of andere ramingsmethoden.

4.4.1 PWA-werknemers

Elke gemeente moet (eventueel samen met andere gemeenten) een plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA) oprichten. Dit agentschap is, in samenwerking met de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA), bevoegd voor de organisatie en de controle van activiteiten die men niet aantreft in de reguliere arbeidscircuits. Verder zijn de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen ook bevoegd om buurtwerken of -diensten te leveren.

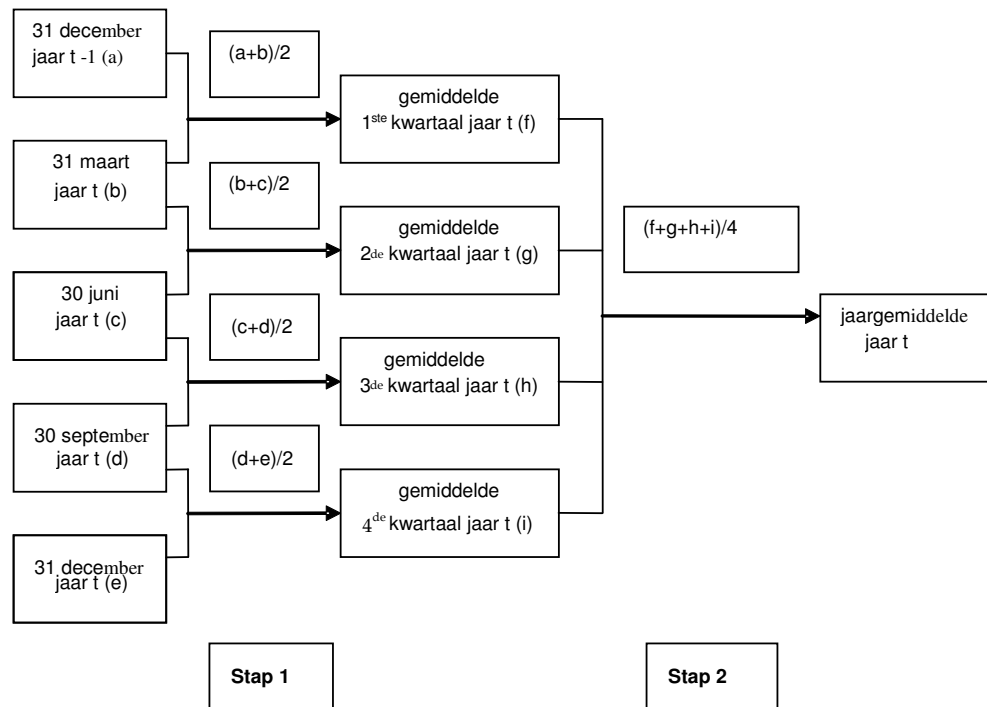
Het doel van de PWA's is tweeledig: (1) een antwoord bieden op de behoeften van de maatschappij waaraan de reguliere arbeidsmarkt onvoldoende tegemoetkomt; (2) langdurig werklozen, leefloners en sommige financiële bijstandsgenieters integreren in de arbeidsmarkt. Werknemers die activiteiten uitvoeren in het kader van het plaatselijk werkgelegenheidsagentschap (PWA-werknemers) worden aangeworven met een PWA-arbeidsovereenkomst.

De PWA-werknemer kan activiteiten uitoefenen op verzoek van particuliere gebruikers, vzw's, lokale overheden, niet-commerciële verenigingen, onderwijsinstellingen en land- of tuinbouwbedrijven. Het gaat onder meer om huishoudelijke hulp, hulp voor klein tuinonderhoud, activiteiten als stadswachter, hulp voor de opvang of begeleiding van kinderen, zieken, bejaarden of gehandicapten. De activiteiten moeten worden uitgeoefend op het Belgische grondgebied.

De PWA-werknemers zijn dus eigenlijk werkenden, maar zijn omwille van de manier waarop hun werk wordt gefinancierd en georganiseerd niet gekend via de bronstatistieken. Zij moeten daarom op een andere manier bijgeschat worden. Dit gebeurt via statistieken van de RVA. Hierin worden alle personen geteld die op de laatste dag van het kwartaal bij de RVA gekend zijn als PWA-werknemer. De cijfers zijn opgesplitst naar gemeente, geslacht en gedetailleerde leeftijdsklasse. De gegevens op de laatste dag van het kwartaal worden omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Schema 4 toont de verschillende stappen.

In een eerste stap wordt de telling van de PWA-werknemers op de laatste dag van ieder kwartaal omgerekend naar kwartaalgemiddelden. Het gemiddeld aantal PWA-werknemers in het eerste kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal PWA-werknemers op 31 december van het jaar t-1 en 31 maart van het jaar t. Het gemiddeld aantal PWA-werknemers in het tweede kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal PWA-werknemers op 31 maart van het jaar t en 30 juni van het jaar t. Het gemiddeld aantal PWA-werknemers in het derde kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal PWA-werknemers op 30 juni van het jaar t en 30 september van het jaar t. Het gemiddeld aantal PWA-werknemers in het vierde kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal PWA-werknemers op 30 september van het jaar t en 31 december van het jaar t.

In een tweede stap wordt het jaargemiddelde van het aantal PWA-werknemers berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden.

Schema 4. Berekening van het gemiddeld aantal PWA-werknemers gekend bij RVA per kwartaal en per jaar

Tabel 6. Berekening van het gemiddeld aantal PWA-werknemers per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)

(15-64 jaar)	Berekening	Eindresultaat
31 december 2005		832
31 maart 2006		901
30 juni 2006		847
30 september 2006		791
31 december 2006		947
Stap 1		
gemiddelde 1ste kwartaal 2006	$(31 \text{ december } 2005 + 31 \text{ maart } 2006) / 2$	867
gemiddelde 2de kwartaal 2006	$(31 \text{ maart } 2006 + 30 \text{ juni } 2006) / 2$	874
gemiddelde 3de kwartaal 2006	$(30 \text{ juni } 2006 + 30 \text{ september } 2006) / 2$	819
gemiddelde 4de kwartaal 2006	$(30 \text{ september } 2006 + 31 \text{ december } 2006) / 2$	869
Stap 2		
jaargemiddelde	$(\text{gemiddelde 1ste kwartaal 2006} + \text{gemiddelde 2de kwartaal 2006} + \text{gemiddelde 3de kwartaal 2006} + \text{gemiddelde 4de kwartaal 2006}) / 4$	857

Bron: RVA (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

4.4.2 Studenten bij RSZ en bij RSZPPO

Studenten die tewerkgesteld zijn met een schriftelijke overeenkomst voor studenten en die enkel onderworpen zijn aan een solidariteitsbijdrage, zijn niet gekend via de bronstatistieken van RSZ en RSZPPO. Zij moeten als bijschatting opgenomen worden.

In het kader van de telling van het aantal studenten wordt het kalenderjaar opgedeeld in twee periodes: de maanden juli, augustus en september (het derde kwartaal) worden apart beschouwd van de andere kwartalen samen. Tijdens het derde kwartaal mag de student-werknemer niet meer dan 23 kalenderdagen worden tewerkgesteld. Tijdens de overige maanden van dat kalenderjaar wordt hij ook niet meer dan 23 dagen tewerkgesteld en dit enkel tijdens periodes van niet-verplichte aanwezigheid in de onderwijsinstellingen. Hij mag dus niet werken op de momenten dat hij geacht wordt cursussen of andere activiteiten te volgen.

Om de studenten te berekenen doen we een beroep op gegevens van RSZ en RSZPPO met betrekking tot de tewerkstelling van studenten met een studentencontract. Het gaat hierbij om de som van alle studenten die in de loop van het betreffende kwartaal gekend waren bij de RSZ of RSZPPO. Om dubbeltellingen te vermijden met de reguliere tewerkstelling, gemeten op de laatste kwartaaldag (zie hoger), nemen we enkel de studenten in beschouwing die op de laatste dag van het kwartaal niet gekend zijn in een ander statuut.⁶ De cijfers zijn per kwartaal beschikbaar, opgesplitst naar geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente.

Om te komen tot een gemiddeld aantal studenten per kwartaal wordt rekening gehouden met het aantal dagen dat gewerkt mag worden, zoals hierboven beschreven. Hiermee sluiten we aan bij de methode die gehanteerd wordt voor de federale arbeidsrekening van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO). In de Vlaamse arbeidsrekening maken we een onderscheid tussen enerzijds het eerste, tweede en vierde kwartaal en anderzijds de zomermaanden (derde kwartaal).

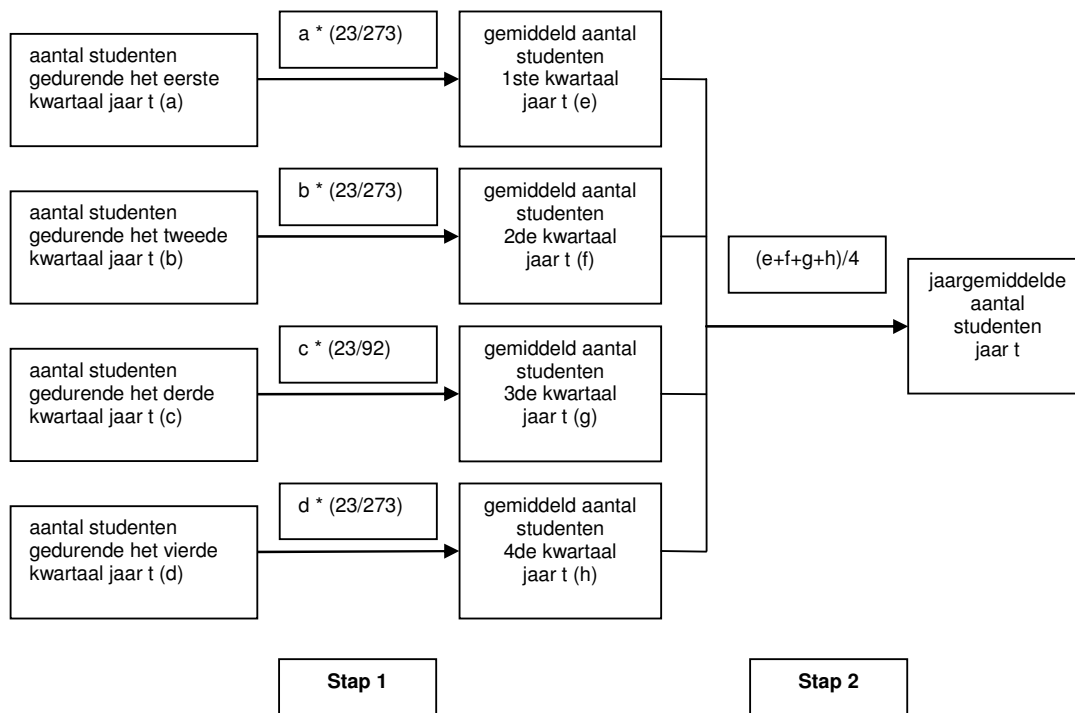
⁶ Bij RSZ: variabele stat2 = 0; bij RSZPPO: de student heeft geen ander contract

Een student mag tijdens het eerste, tweede en vierde kwartaal samen gedurende 23 dagen tewerkgesteld zijn. Deze kwartalen tellen tezamen 273 dagen. Een student mag dus 23 van de 273 tewerkgesteld zijn. Deze verhouding – 23/273 – wordt gebruikt om een raming te maken van het gemiddeld aantal werkende studenten in het eerste, tweede en vierde kwartaal. Hiertoe wordt het totaal aantal studenten in de loop van deze drie kwartalen vermenigvuldigd met de verhouding 23/273.

Een analoge methode wordt gebruikt voor de zomermaanden. Tijdens het derde kwartaal, dat 92 dagen telt, mag een student ook 23 dagen tewerkgesteld zijn. Deze verhouding – 23/92 – wordt gebruikt om een raming te maken van het gemiddeld aantal werkende studenten in het derde kwartaal. Hiertoe wordt het totaal aantal studenten in de loop van dit kwartaal vermenigvuldigd met de verhouding 23/92.

De gegevens worden vervolgens omgerekend naar een jaargemiddelde berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden. Schema 5 toont de verschillende stappen waarbij stap 1 de raming van het gemiddeld aantal studenten per kwartaal en stap 2 de berekening van het jaargemiddelde is.

Schema 5. Berekening van het gemiddeld aantal studenten per kwartaal en per jaar

Tabel 7. Berekening van het gemiddeld aantal studenten bij RSZ en RSZPPO per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)

Berekening		Studenten bij RSZ	Studenten bij RSZPPO
Totaal aantal studenten, inclusief studenten die ook met een ander contract gekend zijn			
gedurende het 1ste kwartaal 2006		41 194	326
gedurende het 2de kwartaal 2006		41 194	942
gedurende het 3de kwartaal 2006		196 610	13 973
gedurende het 4de kwartaal 2006		41 002	593
Totaal aantal studenten die enkel een studentencontract hebben			
gedurende het 1ste kwartaal 2006		39 710	285
gedurende het 2de kwartaal 2006		39 710	896
gedurende het 3de kwartaal 2006		185 940	13 394
gedurende het 4de kwartaal 2006		39 526	593
Stap 1: raming gemiddeld aantal studenten per kwartaal			
gemiddelde 1ste kwartaal 2006	Gedurende 1ste kwartaal * (23/273)	3 372	24
gemiddelde 2de kwartaal 2006	Gedurende 2de kwartaal * (23/273)	3 372	75
gemiddelde 3de kwartaal 2006	Gedurende 3de kwartaal * (23/92)	46 769	3 349
gemiddelde 4de kwartaal 2006	Gedurende 4de kwartaal * (23/273)	3 330	50
Stap 2: raming jaargemiddelde aantal studenten			
jaargemiddelde 2006	(gemiddelde 1ste kwartaal 2006 + gemiddelde 2de kwartaal 2006 + gemiddelde 3de kwartaal 2006 + gemiddelde 4de kwartaal 2006) / 4	14 211	874

Bron: RSZ, RSZPPO (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

4.4.3 Uitgaande grensarbeid

Personen met een woonplaats in België en een werkplaats in het buitenland vormen de uitgaande grensarbeid en behoren als dusdanig ook tot de werkende beroepsbevolking. Toch zijn deze personen niet gekend in de bronstatistieken. Immers, de bronstatistieken baseren zich op de aangiften van de werkgevers met activiteit in België. Indien de werkgever zich in het buitenland bevindt, valt hij niet onder het Belgische socialezekerheidssysteem en is hij niet gekend in de bronstatistieken. Bijgevolg moet de uitgaande grensarbeid als bijschatting worden opgenomen. We nemen enkel de uitgaande grensarbeid naar de buurlanden op.

Volgens het zogenaamde 'werklandprincipe' betaalt een werknemer sociale bijdragen in het land waar hij werkt. Wie dus in een ander EER-land of Zwitserland werkt en in België woont, betaalt zijn sociale bijdragen in die lidstaat. Om in België ook medische verzorging te genieten, moet de werknemer bij zijn buitenlandse ziekenfonds een formulier E106 aanvragen. Is het werkland Luxemburg, dan moet er een ander formulier aangevraagd worden, namelijk het formulier BL1. De formulieren E106 of BL1 die het buitenlandse ziekenfonds afgeleverd heeft, moeten aan het Belgische ziekenfonds overgemaakt worden. De personen die dergelijk formulier overmaken aan een Belgisch ziekenfonds, zijn gekend in de statistieken van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV).

De RIZIV-statistieken geven evenwel niet steeds een volledig of voldoende gedetailleerd beeld van de uitgaande grensarbeid. Daarom werd gezocht naar mogelijke alternatieve bronnen. Tabel 8 geeft een overzicht van de gehanteerde bronnen voor de berekening van de uitgaande grensarbeid naar de buurlanden en vergelijkt de cijfers van de alternatieve bronnen met de cijfers van het RIZIV. We onderscheiden vier groepen volgens het buurland waar men zijn job uitoefent.

Tabel 8. Uitgaande grensarbeid volgens bron (België en de gewesten; vergelijking per 30 juni 2006)

Grensarbeid naar	Berekening op basis van	Woonplaats			
		België	Brussels H. Gewest	Vlaams Gewest	Waals Gewest
Duitsland	RIZIV	5 100	26	416	4 658
	OEA	6 930	38	593	6 300
	Verschil	-1 830	-12	-177	-1 642
Frankrijk	RIZIV	5 348	85	996	4 267
Luxemburg	RIZIV	31 410	252	963	30 195
	IGSS	27 064	0	0	27 064
	Verschil	+4 346	+252	+963	+3 131
Nederland	RIZIV	29 149	98	28 043	1 008
	CBS	29 281	42	28 139	1 100
	Verschil	-132	-56	-96	-92

Bron: RIZIV, OEA, IGSS, CBS, SEE 2001 (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

Uitgaande grensarbeid naar Duitsland

Om de uitgaande grensarbeid naar Duitsland te berekenen, doen we sinds 2005 beroep op de cijfers van het Office d'Emploi d'Allemagne (OEA). Immers, we veronderstellen dat de RIZIV-statistieken de grensarbeid naar Duitsland onderschatten omdat niet iedere grensarbeider een formulier E106 moet indienen. Wanneer men namelijk in België woont, in Duitsland werkt en een inkomen heeft dat hoger ligt dan een vooropgestelde loongrens dient men zich particulier te verzekeren in Duitsland. Deze persoon is dan wel gekend in de OEA-statistieken, maar niet in de RIZIV-statistieken daar hij geen formulier E106 dient af te leveren bij een Belgisch ziekenfonds.

Enkel het totaal aantal uitgaande grensarbeiders naar Duitsland is evenwel beschikbaar via het OEA. De verdeling naar geslacht, leeftijd en gemeente gebeurt dan ook op basis van het RIZIV (verdeling naar geslacht, tienjarige leeftijdsklasse en arrondissement) en op basis van de Socio-Economische Enquête van 2001 (voor een verdere verdeling naar gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente).⁷

Uitgaande grensarbeid naar Frankrijk

Om de uitgaande grensarbeid naar Frankrijk te berekenen, is geen alternatieve bron beschikbaar en doen we beroep op cijfers van het RIZIV. Deze cijfers zijn beschikbaar per geslacht, tienjarige leeftijdsklasse en arrondissement. Een verdere verdeling naar geslacht, vijfjarige leeftijdsklasse en gemeente gebeurt op basis van de Socio-Economische Enquête van 2001.

Uitgaande grensarbeid naar Luxemburg

Om de uitgaande grensarbeid naar Luxemburg te berekenen, doen we sinds 2005 beroep op de cijfers van het Luxemburgse Inspection Générale de la Sécurité Sociale (IGSS). De cijfers van het

⁷ Voor 2006 en 2007 ontvingen we geen gegevens van het OEA. Om de grensarbeid naar Duitsland te ramen, werd de evolutie 2005-2006 en 2006-2007 zoals vastgesteld op basis van de RIZIV-gegevens toegepast op de cijfers van 30 juni 2005, berekend zoals beschreven. Hierbij werd per arrondissement een sleutel berekend op basis van de RIZIV-gegevens die per 30 juni van elk jaar beschikbaar zijn. Zo verkregen we een raming van de grensarbeid naar Duitsland op arrondissementeel niveau. Een verdere verdeling naar geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente gebeurde op basis van de cijfers van 2005. Dit resulteerde in een raming van het tweede kwartaal (30 juni) van 2006 en 2007.

IGSS zijn op een meer gedetailleerd niveau beschikbaar dan de cijfers van het RIZIV: per 30 juni opgesplitst naar geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente.⁸

Uitgaande grensarbeid naar Nederland

Om de uitgaande grensarbeid naar Nederland te berekenen, deden we in 2005 beroep op de cijfers van het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Het aantal grensarbeiders berekend op basis van het CBS lag iets hoger dan op basis van het RIZIV.

Een wetswijziging in Nederland zorgt evenwel voor een tijdreeksbreuk tussen 2005 en 2006. Tot en met 2005 was men in Nederland verplicht verzekerd indien het brutojaarinkomen lager was dan of gelijk was aan een bepaalde loongrens. Wie boven de loongrens zat of ambtenaar was, diende zich particulier te verzekeren. Die particulier verzekerden waren niet gekend bij het CBS noch bij het RIZIV.

Vanaf 1 januari 2006 is de wet tot regeling van een sociale verzekering voor geneeskundige zorg ten behoeve van de gehele bevolking of kortweg de Zorgverzekeringswet (ZVW) in werking getreden. Met de invoering van de ZVW is er één verplichte basisverzekering voor iedereen gekomen en verdween het onderscheid tussen de ziekenfondsverzekering en particuliere dan wel publiekrechtelijke ziektekostenverzekering. Iedereen die in Nederland woont of wegens zijn werkzaamheden in Nederland aan de Nederlandse loonbelasting is onderworpen, is verplicht een zorgverzekering af te sluiten. Hierdoor neemt het aantal grensarbeiders sterk toe, zowel in de statistieken van het CBS als in de statistieken van het RIZIV.

We kunnen er dus vanuit gaan dat de cijfers van 2005 een onderschatting waren, zowel in de RIZIV- als in de CBS-statistieken. Voor de berekening van de uitgaande grensarbeid naar Nederland in 2006, werd dan ook geen rekening meer gehouden met de cijfers van 2005. Bovendien waren er geen cijfers van het CBS beschikbaar op het moment van de berekening. Bijgevolg becijferden we de grensarbeid naar Nederland uitsluitend op basis van de cijfers van het RIZIV van 30 juni 2006 en 30 juni 2007.⁹ Het RIZIV biedt een verdeling naar geslacht, tienjarige leeftijdsklasse en arrondissement; de Socio-Economische Enquête van 2001 zorgt voor een verdere verdeling naar gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente.

8 Op basis van het IGSS zijn er geen personen die in het Vlaams Gewest of het Brussels H. Gewest wonen en in Luxemburg werken. Het RIZIV daarentegen telt op 30 juni 2006 963 personen die in het Vlaams Gewest wonen en in Luxemburg werken. Voor het Brussels Gewest gaat het om 252 personen. Omdat we ons baseren op de cijfers van het IGSS worden deze personen niet mee opgenomen in de raming van de werkende beroepsbevolking.

9 Om toch kwartaal- en jaargemiddelden te kunnen berekenen, waarvoor we 30 juni 2005 nodig hebben, werden de 'oude' cijfers van 30 juni 2005 vervangen en gelijkgesteld aan 30 juni 2006, zoals gekend via het RIZIV volgens geslacht, tienjarige leeftijdsklasse en arrondissement. Een verdere verdeling naar gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente gebeurde op basis van de 'oude' cijfers van 30 juni 2005. Zo komen we tot een 'nieuwe' raming van de grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2005 waarbij werd gecorrigeerd voor de vernoemde wetswijziging. De grensarbeid naar Nederland anno 2006 werd vervolgens berekend door de evolutie 2005-2006 en 2006-2007 zoals vastgesteld op basis van de RIZIV-gegevens toe te passen op de 'nieuwe' cijfers van 30 juni 2005, berekend zoals hiervoor beschreven. Hierbij werd per arrondissement een sleutel berekend op basis van de RIZIV-gegevens die per 30 juni van elk jaar beschikbaar zijn. Zo verkregen we een raming van de grensarbeid naar Nederland op arrondissementeel niveau. Een verdere verdeling naar geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente gebeurde op basis van de cijfers van 2005. Dit resulteerde in een raming van het tweede kwartaal (30 juni) van 2006 en 2007.

Berekening kwartaal- en jaargemiddelden van de uitgaande grensarbeid

De cijfers van de uitgaande grensarbeid naar Duitsland, Frankrijk, Luxemburg en Nederland hebben telkens betrekking op 30 juni van elk jaar. Zij worden omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Schema 6 toont de verschillende stappen.

In een eerste stap wordt een raming gemaakt van de uitgaande grensarbeid op de laatste dag van elk kwartaal. We beschikken over data per 30 juni van het jaar $t-1$, het jaar t en het jaar $t+1$. Eerst wordt het gemiddelde genomen van de uitgaande grensarbeid op 30 juni van het jaar $t-1$ en het jaar t . Dit resulteert in een raming van de uitgaande grensarbeid op 31 december van het jaar $t-1$. Analooch wordt het gemiddelde genomen van de uitgaande grensarbeid op 30 juni van het jaar t en het jaar $t+1$. Dit geeft ons de uitgaande grensarbeid op 31 december van het jaar t .

In een tweede stap wordt het gemiddelde genomen van de uitgaande grensarbeid op 31 december van het jaar $t-1$ en op 30 juni van het jaar t . Dit resulteert in een raming van de uitgaande grensarbeid op 31 maart van het jaar t . Op analoge wijze wordt een raming gemaakt van de uitgaande grensarbeid op 30 september van het jaar t door het gemiddelde te berekenen van de uitgaande grensarbeid op 30 juni van het jaar t en 31 december van het jaar t .

In een derde stap wordt de raming van de uitgaande grensarbeid op de laatste dag van ieder kwartaal omgerekend naar kwartaalgemiddelden. De gemiddelde uitgaande grensarbeid in het eerste kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de uitgaande grensarbeid op 31 december van het jaar $t-1$ en 31 maart van het jaar t . De gemiddelde uitgaande grensarbeid in het tweede kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de uitgaande grensarbeid op 31 maart van het jaar t en 30 juni van het jaar t . De gemiddelde uitgaande grensarbeid in het derde kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de uitgaande grensarbeid op 30 juni van het jaar t en 30 september van het jaar t . De gemiddelde uitgaande grensarbeid in het vierde kwartaal wordt berekend als het gemiddelde van de uitgaande grensarbeid op 30 september van het jaar t en 31 december van het jaar t .

In een vierde en laatste stap wordt het jaargemiddelde van de uitgaande grensarbeid berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden.

Tabel 9. Berekening van de gemiddelde uitgaande grensarbeid per kwartaal en per jaar: voorbeeld (Vlaams Gewest; 2006)

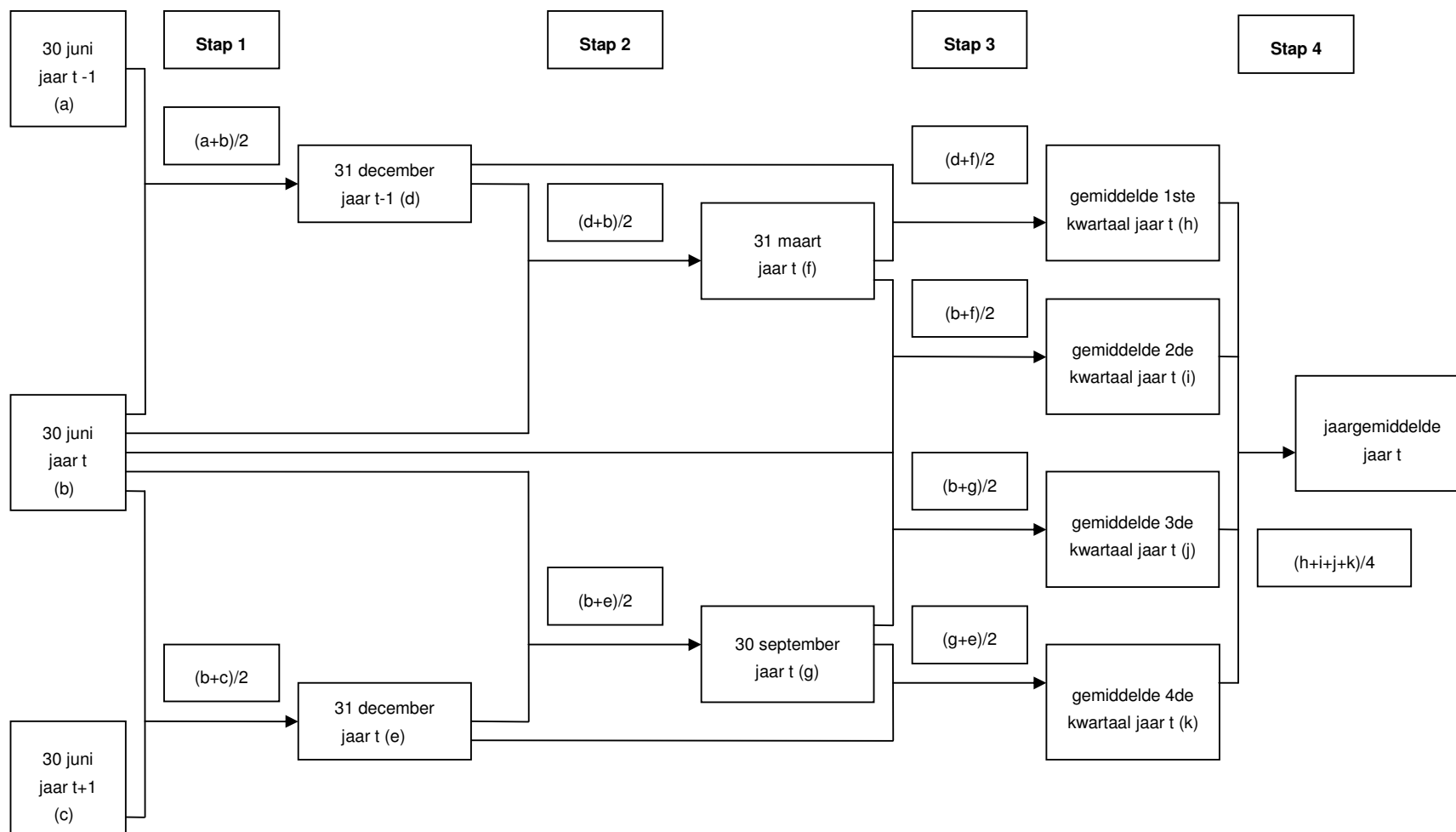
Berekening		Grensarbeid naar		
		Duitsland	Frankrijk	Nederland
30 juni 2005		632	1 021	28 139
30 juni 2006		569	997	28 139
30 juni 2007		536	969	29 927
Stap 1				
31 december 2005	(30 juni 2005 + 30 juni 2006) / 2	601	1 009	28 139
31 december 2006	(30 juni 2006 + 30 juni 2007) / 2	553	983	29 033
Stap 2				
31 maart 2006	(31 december 2005 + 30 juni 2006) / 2	585	1 003	28 139
30 september 2006	(30 juni 2006 + 31 december 2006) / 2	561	990	28 586
Stap 3				
gemiddelde 1ste kwartaal 2006	(31 december 2005 + 31 maart 2006) / 2	593	1 006	28 139
gemiddelde 2de kwartaal 2006	(31 maart 2006 + 30 juni 2006) / 2	577	1 000	28 139
gemiddelde 3de kwartaal 2006	(30 juni 2006 + 30 september 2006) / 2	565	993	28 362
gemiddelde 4de kwartaal 2006	(30 september 2006 + 31 december 2006) / 2	557	986	28 809
Stap 4				
Jaargemiddelde 2006	(gemiddelde 1ste kwartaal 2006 + gemiddelde 2de kwartaal 2006 + gemiddelde 3de kwartaal 2006 + gemiddelde 4de kwartaal 2006) / 4	573	996	28 362

* De grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2005 wordt ten gevolge van een wetswijziging gelijkgesteld aan het aantal grensarbeiders naar Nederland op 30 juni 2006 (zie tekst voor meer uitleg).

** Op basis van het IGSS zijn er geen personen die in het Vlaams Gewest of het Brussels H. Gewest wonen en in Luxemburg werken (zie tekst voor meer uitleg).

Bron: RIZIV, IGSS, CBS, OEA, SEE 2001 (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

Schema 6. Berekening van de gemiddelde uitgaande grensarbeid per kwartaal en per jaar

4.5 Eindcorrecties

Een laatste stap bij het berekenen van de werkende beroepsbevolking betreft het minimaliseren van meetfouten, die opgespoord worden door het uitvoeren van interne controles. Op basis van de bronstatistieken – RSZ, RSZPPO en RSVZ – kunnen dubbeltellingen niet worden uitgesloten. Een persoon kan gekend zijn bij RSZ en/of bij RSZPPO en/of bij RSVZ. Willen we komen tot een telling van het aantal werkenden waarbij elke persoon slechts een enkele maal geteld wordt, dan moet voor dergelijke dubbeltellingen gecontroleerd worden.

Deze correctie gebeurt op basis van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming (DWH AM&SB) bij de KSZ. In het DWH AM&SB worden statistieken van verschillende socialezekerheidsinstellingen onderling gekoppeld, waaronder ook de drie bronstatistieken. Hierdoor is het mogelijk om op basis van het DWH AM&SB voor elke persoon na te gaan of hij via meerdere bronstatistieken als werkende staat geregistreerd. Op die manier zijn dubbeltellingen op te sporen. Voor de zelfstandigen en helpers in bijberoep houden we hierbij ook rekening met een eventueel statuut bij de RVA. We willen enkel de zelfstandigen en helpers in bijberoep tellen als werkenden wanneer zij niet gekend zijn bij de RVA.

Het DWH AM&SB is onderhevig aan een zekere decalage in de tijd. Op het moment van de berekening van de werkende beroepsbevolking voor 2006 hadden de meest recente gegevens uit het DWH AM&SB betrekking op 2004. Daarom kunnen we voor de nulmeting van de Vlaamse arbeidsrekening anno 2006 geen gebruik maken van de absolute aantallen in het DWH AM&SB, maar kunnen we wel het aandeel dubbeltellingen berekenen op basis van het DWH AM&SB anno 2004 (stap 1). Dit aandeel gebruiken we vervolgens om de dubbeltellingen te ramen voor 2006 (stap 2). Aan de hand van deze resultaten kunnen we de werkenden anno 2006 toekennen aan een van de drie hoofdcategorieën, met name loontrekkenden, zelfstandigen of helpers (stap 3). In een laatste stap worden de aantallen omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden (stap 4).

4.5.1 Berekening van de dubbeltellingen op basis van de meest recent beschikbare cijfers van het DWH AM&SB bij de KSZ (stap 1)

Voor de eindcorrecties van de raming van de werkende beroepsbevolking van 2006 werd gebruik gemaakt van cijfers van het DWH AM&SB van het tweede kwartaal van 2004. Hierin is aangegeven of een persoon gekend is bij de RSZ, bij RSZPPO, bij RVA, bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen en bij de RSVZ als helper in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen.

Er wordt enkel rekening gehouden met een eventueel statuut bij de RVA bij de zelfstandigen en helpers in bijberoep. Op basis van het DWH AM&SB konden we nagaan dat, wanneer een zelfstandige of helper in bijberoep óók gekend is bij de RVA, het bijna steeds gaat om een RVA-statuuut van uitkeringsgerechtigd volledig werkloze (UVW). Deze combinatie willen we uitsluiten omdat het leidt tot dubbeltellingen met de werkloosheidsstatistieken.

De verhoudingen die we berekenen op basis van het DWH zullen nadien worden toegepast op de cijfers voor het jaar 2006 uit de arbeidsrekening. Ze kunnen beschouwd worden als sleutels om de eindcorrecties te kunnen doorvoeren. Er zijn in totaal zeven sleutels. Zij worden berekend naar geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente. Tabel 10 somt per sleutel de mogelijke combinaties van statuten op in het DWH AM&SB. Alle details van de berekening zijn met andere woorden in deze tabel te bekijken.

- sleutel 1 Aandeel personen gekend bij zowel RSZ als RSZPPO op de totale som van personen gekend bij RSZ en/of RSZPPO. Op basis van deze sleutel kunnen we het aantal dubbeltellingen tussen RSZ en RSZPPO ramen.
- sleutel 2 Aandeel personen die enkel gekend zijn bij RSVZ als helper na pensioen (exclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut) op het totaal aantal personen gekend bij RSVZ als helper na pensioen (inclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut). Op basis van deze sleutel kunnen we het aantal dubbeltellingen tussen een statuut als helper na pensioen en een loontrekkend statuut ramen.
- sleutel 3 Aandeel personen die enkel gekend zijn bij RSVZ als helper in bijberoep (exclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut of een statuut bij RVA) op het totaal aantal personen gekend bij RSVZ als helper in bijberoep (inclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut en/of een statuut bij RVA). Op basis van deze sleutel kunnen we het aantal dubbeltellingen tussen een statuut als helper in bijberoep en een loontrekkend statuut ramen.
- sleutel 4 Aandeel personen die gekend zijn bij zowel RSZ en/of RSZPPO als bij RSVZ als helper in hoofdberoep op het totaal aantal personen gekend bij RSZ en/of RSZPPO (inclusief diegenen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als zelfstandige of helper). Op basis van deze sleutel kunnen we het aantal dubbeltellingen tussen een statuut als helper in hoofdberoep en een loontrekkend statuut ramen.
- sleutel 5 Aandeel personen die enkel gekend zijn bij RSVZ als zelfstandige na pensioen (exclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut) op het totaal aantal personen gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen (inclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut). Op basis van deze sleutel kunnen we het aantal dubbeltellingen tussen een statuut als zelfstandige na pensioen en een loontrekkend statuut ramen.
- sleutel 6 Aandeel personen die enkel gekend zijn bij RSVZ zelfstandige in bijberoep (exclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut of een statuut bij RVA) op het totaal aantal personen gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep (inclusief diegenen die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut en/of een statuut bij RVA). Op basis van deze sleutel kunnen we het aantal dubbeltellingen tussen een statuut als zelfstandige in bijberoep en een loontrekkend statuut ramen.
- sleutel 7 Aandeel personen die gekend zijn bij zowel RSZ en/of RSZPPO als bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep op het totaal aantal personen gekend bij RSZ en/of RSZPPO (inclusief diegenen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als zelfstandige of helper). Op basis van deze sleutel kunnen we het aantal dubbeltellingen tussen een statuut als zelfstandige in hoofdberoep en een loontrekkend statuut ramen.

Tabel 10. Berekening van de eindcorrecties (15-64 jaar) op basis van het DWH AM&SB bij de KSZ (Vlaams Gewest; 2de kwartaal 2004)

			DWH 30 juni 2004
SLEUTEL 1			
Gekend zowel bij RSZ als RSZPPO			(a) 14 547
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	727
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	13 820
Gekend bij RSZ, ongeacht of de persoon elders gekend is			(b) 1 955 835
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	727
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	13 820
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	86 172
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	1 855 116
Gekend bij RSZPPO, ongeacht of de persoon elders gekend is			(c) 181 117
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	727
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	13 820
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ	6 399
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Niet gekend bij RSVZ	160 171
Berekening sleutel 1			= [a / (b+c)] 0,0068

Vervolg tabel 10

DWH 30 juni 2004

SLEUTEL 2			
Enkel gekend als helper na pensioen			(d) 295
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	295
Gekend als helper na pensioen, ongeacht of de persoon elders gekend is			(e) 298
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	0
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	3
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	0
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper na pensioen	295
Berekening sleutel 2			=(d/e) 0,9899
SLEUTEL 3			
Enkel gekend als helper in bijberoep			(f) 370
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA 370
Gekend als helper in bijberoep, ongeacht of de persoon elders gekend is			(g) 2 623
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA 0
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA 15
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA 125
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA 1 895
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA 7
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA 108
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Gekend bij RVA 103
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in bijberoep	Niet gekend bij RVA 370
Berekening sleutel 3			=(f/g) 0,1411

Vervolg tabel 10

DWH 30 juni 2004

SLEUTEL 4			
Gekend bij RSZ en/of PPO én als helper in hoofdberoep			(h) 1 280
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in hoofdberoep	9
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in hoofdberoep	1 083
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als helper in hoofdberoep	188
Berekening sleutel 4			$= [h / (b + c)]$ 0,0006
SLEUTEL 5			
Enkel gekend als zelfstandige na pensioen			(i) 5 664
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	5 664
Gekend als zelfstandige na pensioen, ongeacht of de persoon elders gekend is			(j) 5 802
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	0
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	129
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	9
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige na pensioen	5 664
Berekening sleutel 5			$= (i / j)$ 0,9762

Vervolg tabel 10

DWH 30 juni 2004

SLEUTEL 6

Enkel gekend als zelfstandige in bijberoep			(k)	8 887
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	8 887
Gekend als zelfstandige in bijberoep, ongeacht of de persoon elders gekend is			(l)	93 249
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	20
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	611
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	3 204
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	70 349
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	199
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	4 597
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Gekend bij RVA	5 382
Niet gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in bijberoep	Niet gekend bij RVA	8 887
Berekening sleutel 6			=(k/l)	0,0953

SLEUTEL 7

Gekend bij RSZ en/of PPO én als zelfstandige in hoofdberoep			(m)	10 747
Gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep		72
Gekend bij RSZ	Niet gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep		9 384
Niet gekend bij RSZ	Gekend bij RSZPPO	Gekend bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep		1 291
Berekening sleutel 7			=[m/(b+c)]	0,0050

Bron: DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

4.5.2 Raming van de dubbeltellingen voor de meest recente gegevens van de Arbeidsrekening (stap 2)

In een tweede stap worden de sleutels berekend op basis van het DWH AM&SB van 2004 toegepast op de data uit de bronstatistieken van 2006. Tabel 11 geeft alle details van de bewerkingen weer.

- sleutel 1 Op basis van het DWH AM&SB berekenden we sleutel 1 als het aandeel personen die zowel bij RSZ als bij RSZPPO zijn gekend. Met behulp van sleutel 1 kunnen we nu het aantal dubbeltellingen tussen RSZ en PPO in 2006 ramen. Hiertoe wordt het totaal aantal werkenden gekend bij RSZ en/of RSZPPO anno 2006¹⁰ vermenigvuldigd met sleutel 1. Dit resulteert in een raming van de dubbeltellingen tussen RSZ en RSZPPO anno 2006. Dit zijn dus personen die tweemaal worden geteld. We willen echter elke persoon slechts een enkele keer tellen. Hiertoe worden de zopas geraamde dubbeltellingen verwijderd uit het totaal aantal werkenden gekend bij RSZ en/of RSZPPO. Nu wordt elke persoon slechts een enkele keer geteld, voor wat betreft zijn loontrekkend statuut. Op basis van de overige eindcorrecties kunnen we ook de personen die een loontrekkend statuut combineren met een statuut als zelfstandige of helper in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen afzonderen (zie verder).
- sleutel 2 Op basis van het DWH AM&SB berekenden we sleutel 2 als het aandeel personen die enkel en alleen als helper na pensioen zijn gekend. Met behulp van sleutel 2 kunnen we nu ook voor 2006 berekenen wie enkel als helper na pensioen is gekend. Hiertoe wordt het totaal aantal helpers na pensioen anno 2006 vermenigvuldigd met sleutel 2. Dit resulteert in een raming van de helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben. Wanneer we dit aantal vervolgens aftrekken van de totale groep helpers na pensioen, dan weten we meteen ook welke helpers na pensioen nog een ander statuut hebben, m.a.w. dan hebben we meteen zicht op de groep helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut.
- sleutel 3 Op basis van het DWH AM&SB berekenden we sleutel 3 als het aandeel personen die enkel en alleen als helper in bijberoep zijn gekend. Met behulp van sleutel 3 kunnen we nu ook voor 2006 berekenen wie enkel als helper in bijberoep is gekend. Hiertoe wordt het totaal aantal helpers in bijberoep anno 2006 vermenigvuldigd met sleutel 3. Dit resulteert in een raming van de helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben. Wanneer we dit aantal vervolgens aftrekken van de totale groep helpers in bijberoep, dan weten we meteen ook welke helpers in bijberoep nog een ander statuut hebben, m.a.w. dan hebben we meteen zicht op de groep helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut.
- sleutel 4 Op basis van het DWH AM&SB berekenden we sleutel 4 als het aandeel personen die zowel bij RSZ en/of RSZPPO als bij RSVZ als helper in hoofdberoep gekend zijn. Met behulp van sleutel 4 kunnen we nu ook voor 2006 berekenen wie een statuut als loontrekkende combineert met een statuut als helper in hoofdberoep. Hiertoe wordt het totaal aantal werkenden

10 Totaal aantal werkenden bij RSZ 2006 + totaal aantal werkenden bij RSZPPO 2006.

gekend bij RSZ en/of RSZPPO anno 2006 vermenigvuldigd met sleutel 4. Dit resulteert in een raming van de helpers in hoofdberoep die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut bij RSZ en/of RSZPPO. Wanneer we dit aantal vervolgens aftrekken van het totaal aantal helpers in hoofdberoep, dan weten we meteen ook welke helpers in hoofdberoep enkel dit statuut hebben en dit dus niet combineren met een loontrekkend statuut.

De eerste groep, namelijk de helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut, worden in de arbeidsrekening afgetrokken van de loontrekkenden. Immers, enkel wanneer men een loontrekkend statuut combineert met een RSVZ-statuuut in bijberoep of na pensioen, wordt men bij de loontrekkenden geteld (zie eerder). Zowel de helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben als de helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut worden geteld bij de helpers.

sleutel 5 Op basis van het DWH AM&SB berekenen we sleutel 5 als het aandeel personen die enkel en alleen als zelfstandige na pensioen zijn gekend. Met behulp van sleutel 5 kunnen we nu ook voor 2006 berekenen wie enkel als zelfstandige na pensioen is gekend. Hiertoe wordt het totaal aantal zelfstandigen na pensioen anno 2006 vermenigvuldigd met sleutel 5. Dit resulteert in een raming van de zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben. Wanneer we dit aantal vervolgens aftrekken van de totale groep zelfstandigen na pensioen, dan weten we meteen ook welke zelfstandigen na pensioen nog een ander statuut hebben, m.a.w. dan hebben we meteen zicht op de groep zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut.

sleutel 6 Op basis van het DWH AM&SB berekenen we sleutel 6 als het aandeel personen die enkel en alleen als zelfstandige in bijberoep zijn gekend. Met behulp van sleutel 6 kunnen we nu ook voor 2006 berekenen wie enkel als zelfstandige in bijberoep is gekend. Hiertoe wordt het totaal aantal zelfstandigen in bijberoep anno 2006 vermenigvuldigd met sleutel 6. Dit resulteert in een raming van de zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben. Wanneer we dit aantal vervolgens aftrekken van de totale groep zelfstandigen in bijberoep, dan weten we meteen ook welke zelfstandigen in bijberoep nog een ander statuut hebben, m.a.w. dan hebben we meteen zicht op de groep zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut.

sleutel 7 Op basis van het DWH AM&SB berekenen we sleutel 7 als het aandeel personen die zowel bij RSZ/RSZPPO als bij RSVZ als zelfstandige in hoofdberoep gekend zijn. Met behulp van sleutel 7 kunnen we nu ook voor 2006 berekenen wie een statuut als loontrekkende combineert met een statuut als zelfstandige in hoofdberoep. Hiertoe wordt het totaal aantal werkenden gekend bij RSZ en/of RSZPPO anno 2006 vermenigvuldigd met sleutel 7. Dit resulteert in een raming van de zelfstandigen in hoofdberoep die dit statuut combineren met een loontrekkend statuut bij RSZ en/RSZPPO. Wanneer we dit aantal vervolgens aftrekken van het totaal aantal zelfstandigen in hoofdberoep, dan weten we meteen ook welke zelfstandigen in hoofdberoep enkel dit statuut hebben en dit dus niet combineren met een loontrekkend statuut.

De eerste groep, namelijk de zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut, worden in de arbeidsrekening

afgetrokken van de loontrekkenden. Immers, enkel wanneer men een loontrekkend statuut combineert met een RSVZ-statuuat in bijberoep of na pensioen, wordt men bij de loontrekkenden geteld (zie eerder). Zowel de zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben als de zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut worden geteld bij de zelfstandigen.

laatste
bewerking

Met behulp van het DWH AM&SB, meer bepaald via sleutel 1, berekenden we het aantal personen gekend bij RSZ en RSZPPO waarbij werd gecorrigeerd voor dubbeltellingen tussen deze twee bronstatistieken. Op basis van de verdere eindcorrecties kunnen we nu ook de personen afzonderen die een loontrekkend statuut combineren met een statuut als zelfstandige of helper in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen. Zo komen we tot een raming van het aantal werkenden in een loontrekkend statuut die in geen enkel ander statuut gekend zijn.

Tabel 11. Berekening van de eindcorrecties voor de data uit de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest; 2006)

	Berekening	31 december 2005	31 maart 2006	30 juni 2006	30 september 2006	31 december 2006
Gekend bij RSZ (n)		1 974 499	1 998 740	2 006 690	2 019 907	2 009 052
Gekend bij RSZPPO (o)		180 032	180 339	181 520	180 415	182 421
Sleutel 1		0,00681	0,00681	0,00681	0,00681	0,00681
Raming dubbeltellingen tussen RSZ en RSZPPO (p)	(n+o)*sleutel 1	14 667	14 834	14 896	14 978	14 918
Gecorrigeerd aantal werkenden gekend bij RSZ en RSZPPO, inclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, bijberoep of na pensioen (q)	(n+o)-p	2 139 864	2 164 245	2 173 314	2 185 344	2 176 555
Gekend als helper na pensioen (r)		241	235	229	223	217
Sleutel 2		0,98993	0,98993	0,98993	0,98993	0,98993
Groep 1: Raming helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben (s)	r*sleutel 2	239	233	227	221	215
Groep 2: Raming helpers na pensioen die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (t)	r-s	2	2	2	2	2
Gekend als helper in bijberoep (u)		3 096	3 220	3 340	3 461	3 581
Sleutel 3		0,14106	0,14106	0,14106	0,14106	0,14106
Groep 3: Raming helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben (v)	u*sleutel 3	437	454	471	488	505
Groep 4: Raming helpers in bijberoep die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (w)	u-v	2 659	2 766	2 869	2 973	3 076
Sleutel 4		0,00060	0,00060	0,00060	0,00060	0,00060
Groep 5: Raming helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut (t)	(n+o)*sleutel 4	1 291	1 305	1 311	1 318	1 313
Gekend als helper in hoofdberoep (y)		60 695	59 928	59 134	58 340	57 546
Groep 6: Raming helpers in hoofdberoep die enkel in dit statuut gekend zijn (z)	y-t	59 404	58 623	57 823	57 022	56 233

Vervolg tabel 11

	Berekening	31 december 2005	31 maart 2006	30 juni 2006	30 september 2006	31 december 2006
Gekend als zelfstandige na pensioen (aa)		4 431	4 372	4 313	4 254	4 195
Sleutel 5		0,97622	0,97622	0,97622	0,97622	0,97622
Groep 7: Raming zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben (ab)	aa*sleutel 5	4 326	4 268	4 210	4 153	4 095
Groep 8: Raming zelfstandigen na pensioen die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (ac)	aa-ab	105	104	103	101	100
Gekend als zelfstandige in bijberoep (ad)		101 797	102 930	104 063	105 195	106 326
Sleutel 6		0,09530	0,09530	0,09530	0,09530	0,09530
Groep 9: Raming zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben (ae)	ad*sleutel 6	9 702	9 810	9 918	10 026	10 133
Groep 10: Raming zelfstandigen in bijberoep die daarnaast gekend zijn in een loontrekkend statuut (af)	ad-ae	92 095	93 121	94 145	95 169	96 193
Sleutel 7		0,00503	0,00503	0,00503	0,00503	0,00503
Groep 11: Raming zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut (ag)	(n+o)*sleutel 7	10 835	10 959	11 005	11 066	11 021
Gekend als zelfstandige in hoofdberoep (ah)		335 194	336 407	337 616	338 824	340 029
Groep 12: Raming zelfstandigen in hoofdberoep die enkel in dit statuut gekend zijn (ai)	(ah-ag)	324 359	325 448	326 611	327 759	329 008
Groep 13: Raming werkenden gekend bij RSZ en PPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	q-t-w-t-ac-af-ag	2 032 876	2 055 988	2 063 879	2 074 715	2 064 850

Bron: RSZ, RSVZ, RSZPPO, DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

Na de eindcorrecties op basis van het DWH AM&SB krijgen we een raming van het aantal werkenden op de laatste dag van ieder kwartaal voor volgende groepen:

Groep 1: het aantal helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben

Groep 2: het aantal helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 3: het aantal helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 4: het aantal helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 5: het aantal helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 6: het aantal helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 7: het aantal zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben

Groep 8: het aantal zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 9: het aantal zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 10: het aantal zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 11: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben

Groep 12: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

Groep 13: het aantal werkenden gekend bij RSZ en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen

4.5.3 Verdeling van de werkenden op basis van de bronstatistieken na eindcorrecties naar statuut (stap 3)

De dertien groepen werkenden die we verkrijgen op basis van de bronstatistieken na de eindcorrecties, worden volgens de definities in paragraaf 4.1 als volgt onderverdeeld in drie statuten:

1) Loontrekkenden

- Groep 13: het aantal werkenden gekend bij RSZ en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen
- Groep 2: het aantal helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 4: het aantal helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 8: het aantal zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 10: het aantal zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut

De loontrekkenden worden verder aangevuld met de studenten bij RSZ en RSZPPO, de grensarbeid en de PWA-werknemers (zie tabel 14).

2) Zelfstandigen

- Groep 12: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben
- Groep 11: het aantal zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 7: het aantal zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben
- Groep 9: het aantal zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben

3) Helpers

- Groep 6: het aantal helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben
- Groep 5: het aantal helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut
- Groep 1: het aantal helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben
- Groep 3: het aantal helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben

Tabel 12. Werkenden (15-64 jaar) na eindcorrecties volgens statuut (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2006)

	15-64 jaar
Loontrekkenden	2 157 936
Aantal werkenden bij RSZ en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	2 060 662
Helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	59
Helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	3 080
Zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	174
Zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	93 962
Zelfstandigen	351 854
Zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	326 552
Zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	11 062
Zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben	10 101
Zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben	4 139
Helpers	59 561
Helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	57 787
Helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	1 343
Helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben	260
Helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben	170

Bron: RSZ, RSVZ, RSZPPO, DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

4.5.4 Berekening kwartaal- en jaargemiddelden (stap 4)

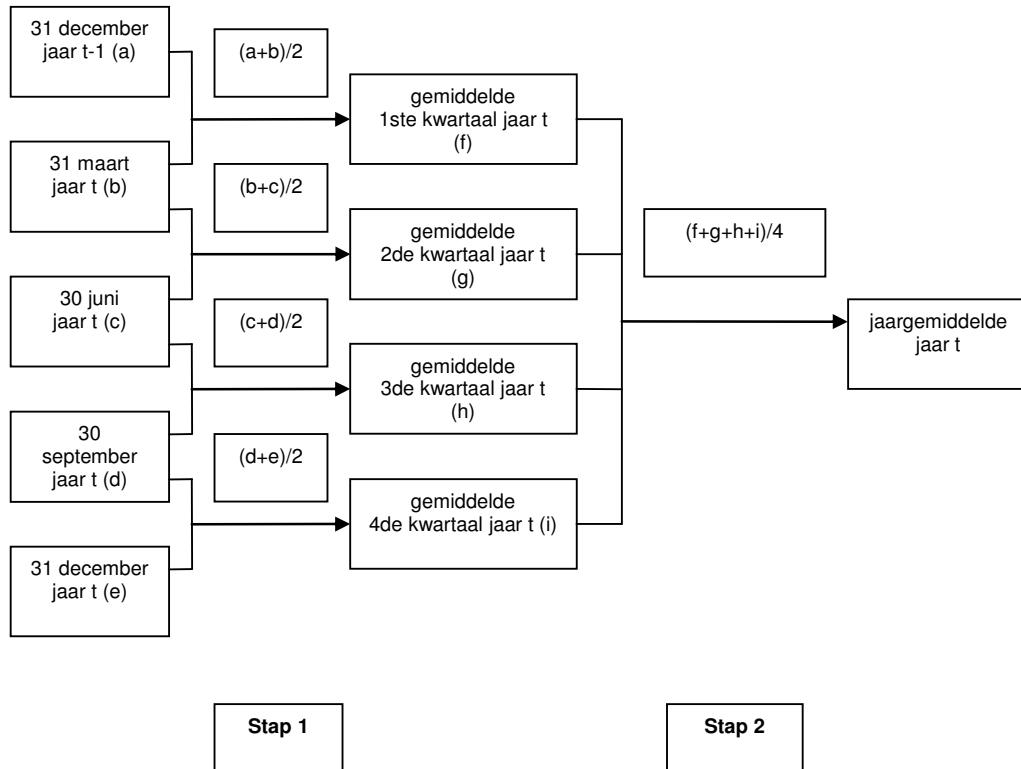
De aantallen zoals berekend in tabel 11 worden vervolgens omgerekend naar kwartaal- en jaargemiddelden. Schema 7 toont de verschillende stappen en in tabel 13 wordt de berekening voor 2006 weergegeven.

In een eerste stap wordt de telling van de werkenden op de laatste dag van ieder kwartaal omgerekend naar kwartaalgemiddelden. Het gemiddeld aantal werkenden in het eerste kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal werkenden op 31 december van het jaar t-1 en 31 maart van het jaar t. Het gemiddeld aantal werkenden in het tweede kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal werkenden op 31 maart van het jaar t en 30 juni van het jaar t. Het gemiddeld aantal werkenden in het derde kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal werkenden op 30 juni van het jaar t en 30 september van het jaar t. Het

gemiddeld aantal werkenden in het vierde kwartaal wordt berekend als het gemiddeld aantal werkenden op 30 september van het jaar t en 31 december van het jaar t.

In een tweede stap wordt het jaargemiddelde van het aantal werkenden berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden.

Schema 7. Berekening van het gemiddeld aantal werkenden na eindcorrecties per kwartaal en per jaar

Tabel 13. Berekening van de kwartaalgemiddelden en het jaargemiddelde na de eindcorrecties op de bronstatistieken (15-64 jaar) (Vlaams Gewest; 2006)

	gemiddelde 1ste kwartaal 2006	gemiddelde 2de kwartaal 2006	gemiddelde 3de kwartaal 2006	gemiddelde 4de kwartaal 2006	Eindresultaat: Jaargemiddelde 2006	Gemiddelde vier kwartaal- gemiddelden	Correctiefactor*
Aantal werkenden bij RSZ en RSZPPO, exclusief personen die dit loontrekkend statuut combineren met een statuut als helper of zelfstandige in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	2 044 432	2 059 934	2 069 297	2 069 783	2 060 662	2 060 861	+199
Helpers na pensioen die enkel dit statuut hebben	236	230	224	218	170	227	+57
Helpers na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	2	2	2	2	59	2	-57
Helpers in bijberoep die enkel dit statuut hebben	445	463	480	497	260	471	+211
Helpers in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	2 713	2 817	2 921	3 024	3 080	2 869	-211
Helpers in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	59 014	58 223	57 423	56 628	57 787	57 822	+35
Helpers in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	1 298	1 308	1 314	1 315	1 343	1 309	-35
Zelfstandigen na pensioen die enkel dit statuut hebben	4 297	4 239	4 182	4 124	4 139	4 210	+71
Zelfstandigen na pensioen die dit combineren met een loontrekkend statuut	105	103	102	100	174	103	-71
Zelfstandigen in bijberoep die enkel dit statuut hebben	9 756	9 864	9 972	10 079	10 101	9 918	-183
Zelfstandigen in bijberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	92 608	93 633	94 657	95 681	93 962	94 145	+183
Zelfstandigen in hoofdberoep die enkel dit statuut hebben	324 903	326 029	327 185	328 383	326 552	326 625	+73
Zelfstandigen in hoofdberoep die dit combineren met een loontrekkend statuut	10 897	10 982	11 035	11 043	11 062	10 989	-73

Gemiddelde 1ste kwartaal = (31 december 2005 + 31 maart 2006) /2

Gemiddelde 2de kwartaal = (31 maart 2006 + 30 juni 2006) /2

Gemiddelde 3de kwartaal = (30 juni 2006 + 30 september 2006) /2

Gemiddelde 4de kwartaal = (30 september 2006 + 31 december 2006) /2

Jaargemiddelde = (gemiddelde 1ste kwartaal 2006 + gemiddelde 2de kwartaal 2006 + gemiddelde 3de kwartaal 2006 + gemiddelde 4de kwartaal 2006) /4

* omdat de berekeningen in de arbeidsrekening gebeuren op het meest gedetailleerde niveau (naar gemeente, geslacht en leeftijd) is het nodig om rekening te houden met een correctiefactor voor afrondingsfouten.

Bron: RSZ, RSVZ, RSZPPO, DWH AM&SB (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

5. Niet-beroepsactieve bevolking

5.1 Concept

De niet-beroepsactieve bevolking bestaat uit de personen die in België / het Vlaams Gewest wonen en die tijdens een referentieperiode niet werken en niet beschikbaar zijn voor een job en/of niet actief op zoek zijn naar werk. Het gaat om alle personen die niet bij de beroepsbevolking geteld worden.

5.2 Bronstatistieken

Er bestaan geen bronstatistieken op basis waarvan we de niet-beroepsactieve bevolking kunnen ramen. Wel kennen we op basis van de bevolkingsstatistieken van de FOD Economie de totale bevolking die in België / het Vlaams Gewest woont (paragraaf 1). Tevens becijferden we de beroepsbevolking als de som van de niet-werkende werkzoekenden en de werkenden (paragraaf 2). Wanneer we deze laatste groep aftrekken van de totale bevolking, kennen we de omvang van de niet-beroepsactieve bevolking. In tabel 14 wordt deze bewerking toegepast.

5.3 Bijschattingen

Binnen de niet-beroepsactieve bevolking kunnen op basis van de statistieken van de RVA, een aantal specifieke groepen worden onderscheiden. Hierbij gaat het telkens om het aantal betaaldossiers dat in de loop van de beschouwde maand werd ingediend, en dus niet om het aantal personen. Het is mogelijk dat een persoon meerdere betaaldossiers heeft. De gegevens zijn beschikbaar volgens geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente van de woonplaats. Het gaat om groepen die vanuit een beleidsdoelstelling zeker een plaats moeten krijgen in arbeidsmarktmonitoring, zodat het mogelijk wordt om voor specifieke beleidsvragen de definities aan te passen.¹¹ In totaal zullen we tien groepen monitoren.

De RVA maakt een onderscheid tussen de vergoede werklozen, de werknemers die door de RVA worden ondersteund en de werknemers die met steun van de RVA hun arbeidstijd aanpassen. Binnen elke categorie zullen we in de arbeidsrekening een aantal groepen monitoren. Tezamen gaat het om tien groepen.

Binnen de groep van vergoede werklozen onderscheidt de RVA de niet-werkende niet-werkzoekenden die recht hebben op uitkeringen betaald door de RVA. Het gaat om de volgende groepen:

- 1) de vrijgestelden wegens sociale en familiale moeilijkheden

Het gaat om volledig werklozen die tijdelijk zijn vrijgesteld van de inschrijving als werkzoekende wegens moeilijkheden op sociaal en familiaal vlak. Die vrijstelling wordt toegekend voor een periode van zes maanden met een maximum van twaalf maanden.

¹¹ In navolging van het Federaal Planbureau kunnen we op die manier, bijvoorbeeld, een ruimere budgettaire definitie van de werkloosheid hanteren, waarbij de vrijgestelde werklozen geïntegreerd worden in de werkloosheid.

2) oudere werklozen

Sinds 1 juli 2002 moeten werklozen die nog geen 58 jaar zijn in principe ingeschreven zijn als werkzoekende. Na 312 uitkeringen zullen deze werklozen (van 50 tot 57 jaar) een mini-vrijstelling kunnen bekomen. Enkel de werklozen van 50 tot 57 jaar die een omvangrijk beroepsverleden kunnen aantonen, zullen de maxi-vrijstelling kunnen bekomen d.i. vrijstelling van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt. De werklozen die de leeftijd van 58 jaar hebben bereikt, kunnen, vanaf hun eerste werkloosheidsdag, de maxi-vrijstelling bekomen. Enkel de gerechtigden op een maxi-vrijstelling worden in de categorie 'oudere werklozen' opgenomen.

3) voltijds (conventioneel) bruggepensioneerden en de voltijdse oudere grensarbeiders

Het conventioneel brugpensioen is een regeling die sommige oudere werknemers, in geval van ontslag, het voordeel biedt om, naast de werkloosheidsuitkering, een aanvullende vergoeding te genieten ten last van de werkgever of van een in de plaats tredend fonds. Het conventioneel brugpensioen is dus geen vervroegd pensioen. Het gaat om een volledige werkloosheid, gepaard gaande met een aanvullende vergoeding. Het conventioneel brugpensioen heeft alleen betrekking op de werknemers uit de privésector.

Binnen de groep van werknemers die door de RVA worden ondersteund, onderscheidt de RVA de personen met een vrijstelling van inschrijving als werkzoekende. Het gaat om de volgende groepen:

4) volledig werklozen met vrijstelling wegens beroepsopleiding

Het gaat hier om een beroepsopleiding georganiseerd of gesubsidieerd door de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding, alsmede om de individuele opleiding in een onderneming of in een onderwijsinstelling erkend door de gewestelijke dienst.

5) studies en andere vrijstellingen

Het gaat hier om de vrijgestelden van inschrijving als werkzoekende om studies, cursussen of een opleiding te volgen, de werklozen van 50 jaar en ouder die zich naar het buitenland begeven om hun beroepservaring gratis en vrijwillig ten dienste van een vreemd land te stellen, de jonge werklozen die als coöperant werken, de werklozen die deelnemen aan een humanitaire actie in het buitenland, de leerkrachten die zijn vrijgesteld van de inschrijving als werkzoekende in juli en augustus.

Binnen de groep van werknemers die met de steun van de RVA hun arbeidstijd aanpassen, onderscheidt de RVA de personen die dit doen via het systeem van loopbaanonderbreking en via het systeem van tijdskrediet. In de arbeidsrekening houden we enkel rekening met de personen die hun beroepsloopbaan volledig onderbreken. Deze personen behouden een officiële band met hun werkgever. Volgens de definitie van de International Labour Organisation moeten zij bij de werkenden geteld te worden. Naar analogie met de bronstatistiek (RSZ) en met de federale ramingsmethoden tellen we deze categorie echter niet bij de werkenden, maar bij de niet-beroepsactieven (zie paragraaf 4). Het gaat dan om de volgende groepen:

6) het ouderschapsverlof

Het ouderschapsverlof biedt de mogelijkheid om de arbeidsprestaties gedurende drie opeenvolgende maanden volledig te onderbreken. In geval van een deeltijdse onderbreking, kan men de arbeidsprestaties gedurende zes opeenvolgende maanden tot een halftijdse

betrekking verminderen om te zorgen voor jonge kinderen. In de arbeidsrekening houden we enkel rekening met de voltijdse onderbrekingen.

7) het palliatief verlof

Het palliatief verlof biedt de mogelijkheid om de arbeidsprestaties volledig te onderbreken of te verminderen gedurende een periode van één maand, eventueel verlengbaar met één maand, om palliatieve zorgen te verstrekken aan een ongeneeslijk ziek persoon. In de arbeidsrekening houden we enkel rekening met de voltijdse onderbrekingen.

8) medische bijstand

Medische bijstand biedt de mogelijkheid om de loopbaan volledig te onderbreken of de arbeidsprestaties te verminderen om een ernstig ziek gezinslid of familielid tot de tweede graad bijstand te verlenen of te verzorgen. In de arbeidsrekening houden we enkel rekening met de voltijdse onderbrekingen.

9) volledige loopbaanonderbreking om andere redenen

10) tijdskrediet

Sinds 1 januari 2002 is de loopbaanonderbreking uit de privésector vervangen door het tijdskrediet. Het tijdskrediet maakt het mogelijk om de beroepsloopbaan tijdelijk volledig of gedeeltelijk te onderbreken. Tijdens de periode van schorsing van de arbeidsovereenkomst of de vermindering van prestaties wordt de uitkering door de RVA betaald. In de arbeidsrekening houden we enkel rekening met de voltijdse onderbrekingen.

6. Eindresultaat Vlaamse Arbeidsrekening 2006

Tabel 14. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2006)

	15-64 jaar
Bevolking	4 018 647
Niet-beroepsactief	1 186 682
Beroepsbevolking	2 831 965
Nwwz	216 739
Werkenden	2 615 226
Loontrekkenden	2 203 810
Werkenden bij RSZ en RSZPPO, exclusief combinaties met statuut als zelfstandige of helper in hoofdberoep, in bijberoep of na pensioen	2 060 662
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als zelfstandige in bijberoep	93 962
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als zelfstandige na pensioen	174
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut als helper in bijberoep	3 080
Loontrekkenden, in combinatie met een statuut helper na pensioen	59
PWA-werknemers	857
Studenten gekend bij RSZPPO	874
Studenten gekend bij RSZ	14 211
Uitgaande grensarbeid naar Duitsland	573
Uitgaande grensarbeid naar Frankrijk	996
Uitgaande grensarbeid naar Luxemburg	0
Uitgaande grensarbeid naar Nederland	28 362
Zelfstandigen	351 854
Zelfstandigen in hoofdberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	326 552
Zelfstandigen in hoofdberoep, in combinatie met loontrekkend statuut	11 062
Zelfstandigen in bijberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	10 101
Zelfstandigen na pensioen, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	4 139
Helpers	59 561
Helpers in hoofdberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	57 787
Helpers in hoofdberoep, in combinatie met loontrekkend statuut	1 343
Helpers in bijberoep, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	260
Helpers na pensioen, exclusief combinaties met een loontrekkend statuut	170

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, CBS, IGSS, OEA, SEE, RVA, IWEPS, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – Bevolkingsstatistieken, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)

7. Aanmaak cijfers 2003, 2004 en 2005

De raming van de bevolking naar socio-economische positie in 2003, 2004 en 2005 volgens de WAV-raming verschilt – wat betreft methodologie – hoofdzakelijk in twee opzichten van de raming anno 2006 in het kader van de Vlaamse arbeidsrekening. Ten eerste werden de studenten niet mee opgenomen in de ramingen van 2003, 2004 en 2005. Ten tweede werd in 2003, 2004 en 2005 nog niet gewerkt met een jaargemiddelde, maar met een raming op 30 juni. Een derde verschil is niet zozeer te wijten aan een wijziging in methodologie dan wel aan een wetswijziging: in 2006 veranderde de regelgeving met betrekking tot de grensarbeid naar Nederland (zie paragraaf 4.4.3). Dit resulteerde in een tijdreeksbreuk tussen 2005 en 2006, wat vooral de interpretatie van de cijfers in de grensgemeenten met Nederland kan bemoeilijken. Daarom werden de cijfers van 2003, 2004 en 2005 ook voor deze wetswijziging gecorrigeerd. Tabel 15 geeft dit cijfermatig weer.

Tabel 15. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest; 30 juni 2003-30 juni 2006 en jaargemiddelde 2006)

				Werkenden			
	Bevolking	Niet-beroepsactieven	Nwwz	Totaal werkenden	Aantal werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland en studenten	Grensarbeid naar Nederland	Studenten
30 juni 2003	3 956 459	1 222 232	207 806	2 526 421	2 507 399	19 022	Niet opgenomen
30 juni 2004	3 966 856	1 193 469	225 633	2 547 754	2 528 188	19 567	Niet opgenomen
30 juni 2005	3 986 376	1 179 148	235 114	2 572 114	2 552 517	19 597	Niet opgenomen
30 juni 2006	4 018 649	1 195 512	216 739	2 606 397	2 574 811	28 139	3 447
Jaargemiddelde 2006	4 018 647	1 186 682	216 739	2 615 226	2 571 778	28 362	15 085

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, CBS, IGSS, OEA, SEE, RVA, IWEPS, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – Bevolkingsstatistieken, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)

Om een tijdreeks te kunnen aanbieden, werd voor de drie verschillen een methodologie uitgewerkt om de cijfers van 2003, 2004 en 2005 consistent te maken met de cijfers van 2006. De tijdreeks betreft een indeling van de bevolking in de drie grote socio-economische posities – werkend, niet-werkend werkzoekend en niet-beroepsactief – volgens geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente van de woonplaats. Meer gedetailleerde informatie over de socio-economische posities in 2003, 2004 en 2005 (bijvoorbeeld een opsplitsing tussen loontrekkenden, zelfstandigen en helpers) is niet beschikbaar.

7.1 Raming grensarbeid naar Nederland in 2003, 2004 en 2005

We kennen de grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2006 via het RIZIV. We kennen ook het aantal werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland op 30 juni voor de jaren 2003, 2004, 2005 en 2006. De opzet is om de grensarbeid naar Nederland in 2006 op eenzelfde wijze retro-actief te laten evolueren als het aantal werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland. Tabel 16 geeft de raming van de grensarbeid naar Nederland cijfermatig weer.

In een eerste stap berekenen we de jaar-op-jaar-evolutie van het aantal werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland. In een tweede stap ramen we de grensarbeid voor 2005 door de evolutie van het aantal werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland tussen 30 juni 2005 en 30 juni 2006 retro-actief toe te passen op het aantal grensarbeiders naar Nederland op 30

juni 2006. Analooq ramen we het aantal grensarbeiders naar Nederland op 30 juni 2004 door de evolutie van het aantal werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland tussen 30 juni 2004 en 30 juni 2005 retro-actief toe te passen op het zopas geraamde aantal grensarbeiders naar Nederland op 30 juni 2005. Op eenzelfde wijze ramen we het aantal grensarbeiders naar Nederland op 30 juni 2003. In de derde en laatste stap tellen we per jaar de raming van de grensarbeid naar Nederland op bij het totaal aantal werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland. Dit resulteert in een gecorrigeerd aantal werkenden voor 30 juni 2003, 30 juni 2004 en 30 juni 2005.

Tabel 16. Raming van de grensarbeid naar Nederland (15-64 jaar) op 30 juni 2003, 30 juni 2004 en 30 juni 2005 (Vlaams Gewest)

	Formule	Aantal	Correctie-factor	Eindresultaat
Beschikbare data				
Werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2003 (a)				2 507 399
Werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2004 (b)				2 528 188
Werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2005 (c)				2 552 517
Werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2006 (d)				2 578 259
Grensarbeid naar Nederland: 30 juni 2006 obv RIZIV (e)				28 139
Stap 1: berekening evolutie werkenden exclusief grensarbeid naar Nederland op 30 juni				
Evolutie 30 juni 2006-30 juni 2005 (f)	(d-c)/d	0,00998		
Evolutie 30 juni 2005-30 juni 2004 (g)	(c-b)/c	0,00953		
Evolutie 30 juni 2004-30 juni 2003 (h)	(b-a)/b	0,00822		
Stap 2: raming grensarbeid naar Nederland				
Raming grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2005 (i)	e-(e*f)	27 858	54	27 912
Raming grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2004 (j)	i-(i*g)	27 592	283	27 875
Raming grensarbeid naar Nederland op 30 juni 2003 (k)	j-(j*h)	27 365	630	27 995
Stap 3: raming totaal aantal werkenden op 30 juni inclusief correctie voor grensarbeid naar Nederland				
Aantal werkenden op 30 juni 2003	a+k			2 535 394
Aantal werkenden op 30 juni 2004	b+j			2 556 062
Aantal werkenden op 30 juni 2005	c+i			2 580 429
Aantal werkenden op 30 juni 2006	d+e			2 606 397

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, CBS, IGSS, OEA, SEE, RVA, IWEPS, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – Bevolkingsstatistieken, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)

7.2 Raming studenten in 2003, 2004 en 2005

Raming studenten gekend bij RSZ en RSZPPO, 2005

De wetgeving omtrent de studentenarbeid wijzigde met ingang van 1 juli 2005. Vóór die datum was de studentenarbeid beperkt tot de zomermaanden. Buiten de zomermaanden kon een student ook werken, maar dan wel aan het normale tarief van de sociale zekerheid en niet aan een gunstiger tarief dat wel voorzien is wanneer men werkt met een arbeidsovereenkomst voor studenten. De nieuwe wetgeving, waarbij een student 23 dagen tijdens de zomermaanden en 23 dagen in de andere kwartalen samen mag werken met een studentencontract, ging in op 1 juli 2005. Op basis van de RSZ-statistieken beschikken we dan ook over het aantal studenten gedurende het derde en het vierde kwartaal van 2005. Net als in de berekeningen van de arbeidsrekening anno 2006, ramen we het gemiddeld aantal

studenten tijdens deze kwartalen op basis van het aantal dagen dat men tijdens de betreffende kwartalen tewerkgesteld mag worden (zie paragraaf 4.4.2). Vervolgens ramen we het aantal studenten op 30 juni 2005. De wetgeving wijzigde, zoals gezegd, pas op 1 juli 2005. Dit betekent dat er in het eerste en tweede kwartaal van 2005 nog geen studenten tewerkgesteld mochten worden. Voor een benadering van het gemiddeld aantal studenten in het jaar 2005 tellen we het gemiddeld aantal studenten in het derde en in het vierde kwartaal op en delen we dit door 4.

De RSZPPO-statistieken bieden ons geen gegevens over het aantal studenten gekend bij RSZPPO in 2005. Daarom stellen we het aantal studenten gekend bij RSZPPO gedurende het derde en vierde kwartaal van 2005 gelijk aan de overeenkomstige aantallen anno 2006. Vervolgens doen we dezelfde bewerking als bij de studenten gekend bij RSZ om te komen tot een raming van het gemiddeld aantal studenten in het jaar 2005.

Wanneer we de raming van het aantal studenten gekend bij RSZ en bij RSZPPO optellen, krijgen we een globale raming van het gemiddeld aantal studenten in 2005.

Raming studenten gekend bij RSZ en RSZPPO, 2003 en 2004

Voor 2003 en 2004 zijn er geen gegevens beschikbaar over het aantal studenten bij RSZ noch bij RSZPPO. Wel beschikken we over het aantal studentenjobs gedurende het derde kwartaal van 2003, 2004 en 2005 op basis van de brochures van RSZ.

We ramen nu het gemiddeld aantal studenten in 2004 door ervan uit te gaan dat de globale raming van het aantal studenten zoals hierboven berekend voor 2005 eenzelfde evolutie kende als het aantal studentenjobs in de brochures van RSZ tussen 2004 en 2005. Op analoge wijze ramen we het gemiddeld aantal studenten in 2003.

Tabel 17. Raming van het gemiddeld aantal studenten (15-64 jaar) in 2003, 2004 en 2005 (Vlaams Gewest)

		15-64 jaar
Aantal studenten gekend bij RSZ gedurende het 3 de kwartaal 2005 (a)		177 237
Aantal studenten gekend bij RSZ gedurende het 4de kwartaal 2005 (b)		25 411
Gemiddeld aantal studenten gekend bij RSZ gedurende het 3de kwartaal 2005 (c)	$a^*(23/92)$	44 309
Gemiddeld aantal studenten gekend bij RSZ gedurende het 4de kwartaal 2005 (d)	$b^*(23/273)$	2 141
Raming van het gemiddeld aantal studenten gekend bij RSZ in 2005 (e)	$(c+d)/4$	11 613
Aantal studenten gekend bij RSZPPO gedurende het 3 de kwartaal 2006 (f)		13 394
Aantal studenten gekend bij RSZPPO gedurende het 4de kwartaal 2006 (g)		593
Gemiddeld aantal studenten gekend bij RSZPPO gedurende het 3de kwartaal 2005 (h)	$f^*(23/92)$	3 349
Gemiddeld aantal studenten gekend bij RSZPPO gedurende het 4 ^{de} kwartaal 2005 (i)	$g^*(23/273)$	50
Raming van het gemiddeld aantal studenten gekend bij RSZPPO in 2005 (j)		850
Raming van het gemiddeld aantal studenten in 2005 (k)	e+j	12 462
Aantal studentenjobs gekend via de brochures bij RSZ gedurende het 3de kwartaal 2005 (l)		327 827
Aantal studentenjobs gekend via de brochures bij RSZ gedurende het 3de kwartaal 2004 (m)		315 304
Aantal studentenjobs gekend via de brochures bij RSZ gedurende het 3de kwartaal 2003 (n)		307 309
Evolutie aantal studentenjobs 2004-2005 (o)	$(l-m)/l$	0,03820
Evolutie aantal studentenjobs 2003-2004 (p)	$(m-n)/m$	0,02536
Raming van het gemiddeld aantal studenten in 2004 (p)	k-(k*o)	11 986
Raming van het gemiddeld aantal studenten in 2003 (r)	q-(q*p)	11 682

Bron: RSZ brochure studententewerking, RSZ-DMFA, RSZPPO (Bewerking Steunpunt WSE / Departement WSE)

7.3 Raming jaargemiddelde 2003, 2004 en 2005

Een laatste verschil met de raming van de bevolking naar socio-economische positie in het kader van de Vlaamse arbeidsrekening is dat er in 2006 voor het eerst met een jaargemiddelde wordt gewerkt. In de voorgaande jaren betrof het altijd een raming op 30 juni.

Om hiervoor te corrigeren, werd de verhouding berekend tussen de raming op 30 juni 2006 enerzijds en de raming van het jaargemiddelde 2006 anderzijds. Deze verhouding werd berekend voor het totaal per gewest en werd vervolgens overgebracht op de totalen per gewest van 30 juni 2003, 30 juni 2004 en 30 juni 2005. Zo verkrijgen we een correctie in absolute aantallen per gewest voor deze drie jaartallen. Deze absolute correctie ter berekening van de jaargemiddelden van 2003, 2004 en 2005 wordt vervolgens proportioneel verdeeld per geslacht, gedetailleerde leeftijdsklasse en gemeente.

Deze correctie wordt enkel doorgevoerd voor het totaal aantal werkenden, exclusief studenten. Immers, in de eerste stap raamden we reeds het gemiddeld aantal studenten in 2003, 2004 en 2005. Bovendien werd in de raming van de bevolking naar socio-economische positie in 2003, 2004 en 2005 voor de niet-werkende werkzoekenden ook reeds gewerkt met een jaargemiddelde. Hiervoor hoeven we dus niet te corrigeren. Ook voor de totale bevolking hoeven we geen correctie voor het jaargemiddelde te becijferen. In de raming van de bevolking naar socio-economische positie in 2003, 2004 en 2005 werd de bevolking immers berekend als het gemiddelde van de bevolking op 1 januari van het jaar t en 1 januari van het jaar t+1. Dit stemt overeen met een jaargemiddelde van de bevolking (zie paragraaf 1.3). De telling van het aantal niet-beroepsactieven wordt automatisch aangepast. Zij worden immers berekend als het verschil tussen de bevolking en de som van de niet-werkende

werkzoekenden en de werkenden. Wanneer deze laatste groep wijzigt, wijzigt automatisch ook de telling van de niet-beroepsactieven.

Tabel 18. Berekening correctiefactor voor jaargemiddelden 2003, 2004 en 2005 (Vlaams Gewest)

	Berekening	Vlaams Gewest
Totaal aantal werkenden exclusief studenten, jaargemiddelde 2006 (a)		2 642 668
Totaal aantal werkenden exclusief studenten op 30 juni 2006 (b)		2 645 408
Absoluut verschil jaargemiddelde 2006 - 30 juni 2006 (c)	a-b	-2 740
Procentueel verschil jaargemiddelde 2006 - 30 juni 2006 (d)	c/a	-0,00104
Totaal aantal werkenden exclusief studenten op 30 juni 2003 (e)		2 576 501
Totaal aantal werkenden exclusief studenten op 30 juni 2004 (f)		2 597 039
Totaal aantal werkenden exclusief studenten op 30 juni 2005 (g)		2 622 023
Correctie ter berekening van het jaargemiddelde 2003	d*e	-2 669
Correctie ter berekening van het jaargemiddelde 2004	d*f	-2 690
Correctie ter berekening van het jaargemiddelde 2005	d*g	-2 716

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, CBS, IGSS, OEA, SEE, RVA, IWEPS, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – Bevolkingsstatistieken, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)

7.4 Eindresultaat 2003, 2004, 2005

Tabel 19. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2003-2006)

	Bevolking	Niet-beroepsactief	Niet-werkend werkzoekend	Werkend
2003	3 956 459	1 204 203	207 806	2 544 450
2004	3 966 856	1 175 823	225 633	2 565 401
2005	3 986 376	1 161 043	235 114	2 590 218
2006	4 018 647	1 186 682	216 739	2 615 226

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, CBS, IGSS, OEA, SEE, RVA, IWEPS, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – Bevolkingsstatistieken, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)

8. Overeenstemming met de raming van de werkende beroepsbevolking op federaal niveau

De Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO) maakt eveneens een raming van de werkende beroepsbevolking. FOD WASO pleegt hiertoe overleg met het Instituut van de Nationale Rekeningen (INR).

In de raming van FOD WASO worden vijf extra groepen werknemers opgenomen. Deze bijschattingen worden becijferd op basis van diverse bronnen waarin een gedetailleerde opdeling naar geslacht, leeftijd en geografisch niveau veelal ontbreekt. Bovendien is er niet steeds een consensus over de beste methodologie om deze groepen te ramen. Daardoor is het voorlopig niet opportuun om deze groepen mee op te nemen in de Vlaamse Arbeidsrekening. Het Steunpunt WSE volgt de ontwikkelingen hieromtrent op de voet en zal in de toekomst nagaan of deze groepen alsnog mee opgenomen kunnen worden. Voorwaarden hiertoe zijn een transparante, eensgezinde methodologie en stabiele bronnen.

Omdat er vooralsnog geen stabiele en gevalideerde methode bestaat om deze categorieën van werknemers op een coherente manier te integreren tot op niveau van de gemeenten, worden zij voorlopig niet geïntegreerd in de gepubliceerde cijferreeksen van de Vlaamse arbeidsrekening. Dit betekent echter dat de cijfers in de Vlaamse arbeidsrekening niet zomaar vergelijkbaar zijn met gelijkaardige cijfers van FOD WASO of INR, waarin deze werknemers wel meegeteld worden. Om deze verschillen beter te kunnen duiden en ook cijfermatig te kunnen uitdrukken, maken we voor intern gebruik ook een tabel aan - op niveau van de gewesten - waarin we deze werknemers integreren, gebruik makend van de schattingen van FOD WASO. Deze tabel zal echter niet gepubliceerd worden en niet terbeschikking gesteld voor het brede publiek.

1) Zeelieden

Dit is de beperkte groep van werknemers ingeschreven bij de Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden (HVKZ). Zij zijn gekend via de RSZ-statistieken (gele brochure).

2) Huishoudpersoneel

Het gaat hier om werknemers bij private huishoudens. Zij worden door FOD WASO en INR geraamd op basis van de verzekeringspolissen die bij het Fonds voor Arbeidsongevallen worden afgesloten. Er wordt hierbij vanuit gegaan dat de RSZ-data inzake particuliere huishoudens met werknemers (nace 95) op dit vlak de realiteit niet weerspiegelen omdat veel huishoudpersoneel niet wordt aangegeven. Wel wordt er rekening mee gehouden dat door het systeem van dienstencheques een zeker aandeel van het veronderstelde niet aangegeven huishoudpersoneel nu wel gekend is.

3) Informele arbeid (zwartwerk)

De informele arbeid wordt door FOD WASO en INR geraamd op basis van toegevoegde waarde en loonmassa. Het gaat om een raming van de personen die zwartwerk verrichten zonder dat zij bij een socialezekerheidsinstelling gekend zijn. Personen die bijvoorbeeld in het zwart bijklussen na hun job in loondienst, worden hier buiten beschouwing gelaten.

4) Terbeschikkinggestelde leerkrachten

Het gaat hier om een brugpensioenstelsel dat in het midden van de jaren tachtig ingevoerd werd waarbij leerkrachten ouder dan 55 jaar ervoor kunnen opteren om tijdens de periode die

de officiële pensionering voorafgaat ter beschikking te worden gesteld om persoonlijke redenen. Statistieken over terbeschikkinggestelde leerkrachten zijn beschikbaar via de Departementen Onderwijs van de Vlaamse en Franstalige Gemeenschap. Deze groep wordt afgetrokken van de werkende beroepsbevolking en als niet-beroepsactief beschouwd.

5) Werknemers bij internationale instellingen

Het gaat hier om werknemers die werkzaam zijn bij de internationale, vooral Europese, instellingen. Deze personen zijn niet gekend via de klassieke administratieve bronnen, maar kennen we via data van de FOD WASO.

In tabel 20 vindt u deze vijf groepen cijfermatig terug. De tabel toont dat het totaal aantal werkenden vermeerderd met 45 292 personen wanneer de bijschattingen geïntegreerd worden. Het huishoudpersoneel vormt hierbij met bijna 41 000 personen de grootste groep. Doordat het aantal werkenden toeneemt, neemt ook de beroepsbevolking – berekend als de som van de werkenden en de niet-werkende werkzoekenden – toe. Dit resulteert op haar beurt in een kleiner aantal niet-beroepsactieven, berekend als het verschil tussen de bevolking en de beroepsbevolking. De bijschattingen hebben dan ook een effect op de voornaamste arbeidsmarktindicatoren. De activiteitsgraad, die wordt berekend als het aandeel van de beroepsbevolking in de totale bevolking op arbeidsleeftijd, stijgt van 70,5% naar 71,6% wanneer men de bijschattingen van FOD WASO mee opneemt. De werkzaamheidsgraad, berekend als het aandeel werkenden in de totale bevolking op arbeidsleeftijd neemt ook toe van 65,1% naar 66,2%. Tot slot toont tabel 20 dat de werkloosheidsgraad daalt van 7,7% naar 7,5% en dit doordat de beroepsbevolking toeneemt wanneer men de bijschattingen opneemt.

Tabel 20. Bevolking (15-64 jaar) naar socio-economische positie exclusief en inclusief bijschattingen van FOD WASO (Vlaams Gewest; jaargemiddelde 2006)

	Exclusief bijschattingen	Inclusief bijschattingen
BEVOLKING	4 018 647	4 018 647
NIET-BEROEPSACTIEVEN	1 186 682	1 141 390
BEROEPSBEVOLKING	2 831 965	2 877 257
Werkloze beroepsbevolking (nwwz)	216 739	216 739
Werkende beroepsbevolking	2 615 226	2 660 518
<i>Waarvan:</i>		
Loontrekkenden	2 203 810	2 249 102
Extraterritorialen	-	7 374
Huishoudpersoneel	-	40 867
TBS	-	-9 799
Zeelieden	-	924
Zwartwerk	-	5 927
Andere loontrekkende componenten	2 203 810	2 203 810
Helpers	59 561	59 561
Zelfstandigen	351 854	351 854
Indicatoren (%)		
Activiteitsgraad	70,5	71,6
Werkzaamheidsgraad	65,1	66,2
Werkloosheidsgraad	7,7	7,5

Bron: Vlaamse Arbeidsrekening o.b.v. RSZ-DMFA, RSZPPO, RSVZ, RIZIV, CBS, IGSS, OEA, SEE, RVA, IWEPS, FOD Economie – Algemene Directie Statistiek – Bevolkingsstatistieken, DWH AM&SB bij de KSZ, FOD WASO (Bewerking Steunpunt WSE/Departement WSE)

Lijst afkortingen

Actiris	Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling (voormalige BGDA)
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek (Nederland)
DMFA	Déclaration multifonctionnelle/multifunctionele Aangifte
DWH AM&SB	Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming
EER	Europese Economische Ruimte
FAO	Fonds voor Arbeidsongevallen
FOD Economie	Federale Overheidsdienst Economie
FOD WASO	Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg
Forem	Waalse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling
HVKZ	Hulp- en Voorzorgskas voor Zeevarenden
IBO	Individuele Beroepsopleiding
IGSS	Inspection Générale de la Sécurité Sociale (Luxemburg)
ILO	International Labour Organisation
INR	Instituut voor de Nationale Rekeningen
IWEPS	Institut Wallon de l'Evaluation, de la Prospective et de la Statistique
KSZ	Kruispuntbank Sociale Zekerheid
NWWZ	Niet-werkende werkzoekenden
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OEA	Office d'Emploi d'Allemagne (Duitsland)
PWA	Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap
RIZIV	Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering
RSVZ	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RSZPPO	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Plaatselijke en Provinciale Overheidsdiensten
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SEE 2001	Sociaal-Economische Enquête (voormalige Volkstelling)

TBS	Terbeschikkingstelling
UVW	Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
WAV	Werkgelegenheid, Arbeid en Vorming
WSE	Werk en Sociale Economie
WZUA	Werkzoekenden met werkloosheidsuitkeringsaanvraag